

The Holy See

Apoštolská konstituce o Římské kurii a její službě církvi ve světě

PRAEDICATE EVANGELIUM

OBSAH

I.

Úvod

II.

Principy a kritéria služby římské kurie

III.

Všeobecné normy (Čl. 1–43)

IV.

Státní sekretariát (Čl. 44–52)

V.

Dikasteria

Dikasterium pro evangelizaci (Čl. 53–54)

Sekce pro základní otázky evangelizace ve světě (Čl. 55–60)

Sekce pro první evangelizaci a nové partikulární církve (Čl. 61–68)

Dikasterium pro nauku víry (Čl. 69–78)

Dikasterium pro službu milosrdenství (Čl. 79–81)

Dikasterium pro východní církve (Čl. 82–87)

Dikasterium pro bohoslužby a svátosti (Čl. 88–97)

Dikasterium pro blahorečení a svatořečení (Čl. 98–102)

Dikasterium pro biskupy (Čl. 103–112)

Dikasterium pro klérus (Čl. 113–120)

Dikasterium pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života (Čl. 121–127)

Dikasterium pro laiky, rodinu a život (Čl. 128–141)

Dikasterium pro podporu jednoty křesťanů (Čl. 142–146)

Dikasterium pro mezináboženský dialog (Čl. 147–152)

Dikasterium pro kulturu a vzdělávání (Čl. 153–162)

Dikasterium pro službu integrálnímu rozvoji (Čl. 163–174)

Dikasterium pro legislativní texty (Čl. 175–182)

Dikasterium pro komunikaci (Čl. 183–188)

VI.

Justiční orgány

Apoštolská penitenciárie (Čl. 190–193)

Nejvyšší tribunál Apoštolské signatury (Čl. 194–199)

Tribunál Římské roty (Čl. 200–204)

VII.

Ekonomické orgány

Rada pro ekonomické záležitosti (Čl. 205–211)

Sekretariát pro ekonomiku (Čl. 212–218)

Správa majetku Apoštolského stolce (Čl. 219–221)

Úřad generálního auditora (Čl. 222–224)

Komise pro vyhrazené záležitosti (Čl. 225–226)

Výbor pro investice (Čl. 227)

VIII.

Úřady

Prefektura papežského domu (Čl. 228–230)

Úřad pro papežské bohoslužby (Čl. 231–234)

Kamerlengo Svaté církve římské (Čl. 235–237)

IX.

Advokáti (čl. 238–240)

Seznam advokátů Římské kurie (Čl. 238–239)

Sbor advokátů Svatého stolce (Čl. 240)

X.

Instituce spojené se Svatým stolicem (Čl. 241–249)

XI.

Přechodné ustanovení (čl. 250)

I.

ÚVOD

1. *Praedicate evangelium* (srov. Mk 16,15, Mt 10,7-8); *hlásejte evangelium* – úkol, který svěřil Ježíš svým učedníkům. Takovéto poslání je „přednostní službou, kterou může církev dnes prokázat každému člověku a celému lidstvu“. [1] Církev byla povolána k tomu, aby hlásala evangelium Božího Syna, Pána Ježíše, aby tak všechny národy mohly naslouchat a uvěřit (srov. Řím 1,1-5; Gal 3,5). Církev naplňuje své poslání především tehdy, když slovem a skutkem dosvědčuje milosrdenství, které sama zadarmo obdržela. Příklad nám v tom zanechal sám náš Pán, když umyl učedníkům nohy a řekl, že budeme-li si počínat stejně, budeme blahoslavení (srov. Jan 13,15-17). „*Evangelizující společenství*“ tak „*vstupuje svými skutky a projevy do každodenního života druhých, překonává vzdálenosti, poníží se až k pokoření, je-li to nutné, a přijímá lidský život, dotýká se trpícího Kristova těla v jeho lidu.*“ [2] Boží lid tímto plní přikázání, kterým nás Ježíš žádá, abychom hlásali evangelium. Současně nás vybízí, abychom se ujali slabých, nemocných a trpících bratří a sester.

Misijní konverze církve

2. Cílem „*misijní konverze*“ církve [3] je obnova církve v duchu láskyplného Kristova poslání. Jeho učedníci jsou povoláni, aby byli „světlem světa“ (Mt 5,14). V církvi se tak bude zrcadlit spásonosná láska Krista, který je Světlem světa (srov. Jan 8,12). Tato láska se rozzáří, když lidem přinese nadpřirozený dar víry, „*světlo na cestu, jež usměřňuje naše putování časem*“ a slouží evangeliu, aby toto světlo „*rostlo a osvětlovalo přítomnost, až se stane hvězdou odhalující horizonty našeho putování v době, kdy člověk toto světlo obzvlášť potřebuje.*“ [4]

3. Reforma Římské kurie probíhá v optice misijního poslání. Bylo tomu tak v době, kdy byla vnímána naléhavá potřeba reformy, ke které došlo v XVI. století vlivem apoštolské konstituce *Immensa aeterni Dei* Sixta V. (1588) a ve XX. století na podnět apoštolské konstituce *Sapienti*

Consilio Pia X. (1908). Po ukončení II. vatikánského koncilu Pavel VI. výslovně odkázal na přání vyjádřená koncilními Otci [5] a konstitucí *Regimini Ecclesiae universae* (1967) rozhodl o reformě kurie, kterou uskutečnil. Jan Pavel II. pak následně vydal apoštolskou konstituci *Pastor bonus* (1988), aby podpořil společenství uvnitř církevního organismu.

V návaznosti na tyto dvě poslední reformy a s vděčností za velkodušnou a odbornou službu, kterou v této době mnoho členů kurie prokazovalo papeži a univerzální církvi, si klade tato nová apoštolská konstituce za cíl lépe uvést do lepšího souladu každodenní službu kurie a cestu evangelizace, kterou církev, především v tomto období, prochází.

Církev – tajemství společenství

4. Pro reformu Římské kurie je důležité mít na paměti a zúročit také další aspekt tajemství církve, a sice že v ní je poslání natolik spjato se společenstvím, že lze říci, že cílem poslání je skutečně „darovat všem prožitek "nového" společenství, které vstoupilo s vtěleným Synem Božím do světových dějin“. [6]

Tento život společenství propůjčuje církvi synodální tvář. Je to tedy církev vzájemného naslouchání, „kde se každý má čemu naučit. Věřící lid, biskupské kolegium, římský biskup: jedni naslouchají druhým a všichni společně přitom naslouchají Duchu Svatému, Duchu pravdy (srov. Jan 14,17), aby poznali to, co Duch praví církvím (srov. Zj 2,7).“ [7] Tato církevní synodalita bude pak chápána jako „*společné putování Božího lidu cestami dějin vstříc Kristu*“. [8] Jde o misijní poslání církve, o společenství, které je promisijní a misijní samo o sobě.

Obnova církve a v ní obsažená obnova Římské kurie nemůže neodrážet tuto základní vzájemnost, aby se společenství věřících mohlo přiblížit co nejvíce misijní zkušenosti, kterou prožili apoštolové spolu s Pánem během svého pozemského života (srov. Mk 3,14), a po Letnicích, působením Ducha Svatého, ji zažila první jeruzalémská komunita (srov. Sk 2,42).

Služba ze strany primátu a sboru biskupů

5. Mezi dary, které dal Duch Svatý ke službě lidem, vyniká dar apoštolů, které Pán vybral a ustanovil jako „stálou skupinu, v jejímž čele stál Petr, vyvolený z nich samých“. [9] Apoštolům přímo svěřil poslání, které trvá až do konce časů. „Proto se apoštolové (...) postarali o ustanovení svých nástupců“, [10] tedy stejně jako Petr a další apoštolové vytvořili podle Pánovy vůle jediný sbor apoštolů, tak církev ještě dnes je hierarchicky uspořádanou společností. [11] Papež, Petrův nástupce, a biskupové, nástupci apoštolů, jsou navzájem spojeni v jednom biskupském sboru, do kterého biskupové patří svátostným svěcením a hierarchickým společenstvím s hlavou kolegia a s jeho členy, tedy se samotným kolegiem. [12]

6. Učení II. vatikánského koncilu říká: „*Sborová jednota se projevuje také ve vzájemných vztazích*

jednotlivých biskupů k místním církvím a k všeobecné církvi. Římský biskup jako Petrův nástupce je trvalý a viditelný zdroj a základ jednoty biskupů i celého množství věřících. Jednotliví biskupové jsou pak viditelným zdrojem a základem jednoty ve svých místních církvích, které se utvářejí podle vzoru všeobecné církve; v nich existuje a z nich se skládá jedna a jediná katolická církev. Jedna církev je po celém světě rozdělena v mnoho údů. Z toho důvodu reprezentují jednotliví biskupové každý svou církev, všichni pak spolu s papežem celou církev ve svazku pokoje, lásky a jednoty.“

[13]

7. Na tomto místě je třeba říci, že díky Boží prozřetelnosti založili v průběhu dějin apoštolové a jejich nástupci na různých místech různé církve, které se spojily do různých uskupení. Jedná se především o starobylé patriarchální církve. Nejnovější uskupení mají v latinské církvi formu biskupských konferencí, kde je *communio Episcoporum* vyjádřeno skrze *communio Ecclesiarum*, založené na *communio fidelium*. Biskupské konference a jejich regionální a kontinentální uskupení a příslušné hierarchické východní struktury, které respektují moc vyhrazenou biskupovi-pastýři jemu svěřené partikulární církve, v současné době nejvýrazněji vyjadřují církevní společenství, jemuž v různých oblastech slouží spolu s papežem, zárukou jednoty víry a společenství. [14]

Služba Římské kurie

8. Římská kurie slouží papeži, který je jako Petrův nástupce trvalým a viditelným zdrojem a základem jednoty biskupů i množství věřících. [15] Vzhledem k této spojitosti je činnost Římské kurie v organickém vztahu se sborem biskupů, s jednotlivými biskupy a také biskupskými konferencemi, s jejich regionálními a kontinentálními uskupeními, s východními hierarchickými strukturami, které jsou velice užitečné z hlediska pastorece a jsou vyjádřením účinného a láskyplného společenství biskupů. Římská kurie nestojí mezi papežem a biskupy, spíše oběma slouží způsoby, které jsou vlastní každému z nich.

9. Cílem pozornosti, kterou tato apoštolská konstituce věnuje biskupským konferencím a odpovídajícím způsobem východním hierarchickým strukturám, je zúročit jejich potenciál, [16] aniž by se stávaly mezistupněm mezi papežem a biskupy, nýbrž aby jim plně sloužily. Kompetence, které jsou jim dány těmito ustanoveními, mají vyjádřit kolegiální rozměr biskupské služby a nepřímo upevnit církevní společenství. [17] Vtiskují konkrétní podobu některým pastoračním úlohám pro dobro věřících v daném státě nebo na daném území. [18]

Každý křesťan je učedník-misionář

10. Papež, biskupové a ostatní svěcení služebníci nejsou jedinými evangelizátory v církvi. Pastýři „vědí, že je Kristus neustanovil k tomu, aby pouze oni na sebe vzali pastýřské poslání vůči světu“. [19] Každý křesťan je mocí křtu učedníkem- misionářem. Každý křesťan je misionářem natolik, „nakolik se setkals Boží láskou v Ježíši Kristu“. [20] Od této skutečnosti nelze odhlédnout při procesu obnovy kurie, jejíž reforma proto musí počítat se začleněním laiků, mužů i žen, do

zodpovědných a vedoucích úloh. Navíc je jejich přítomnost a účast nezbytná, protože spolupracují na společném dobru celé církve. [21] Díky svému rodinnému životu, díky znalosti společnosti a díky víře, která je vede k objevování Božích cest ve světě, mohou být velkým přínosem především při podpoře rodiny, životních hodnot a ochraně tvorstva, oživení evangelia jako kvasu časných skutečností a rozlišování znamení času.

Význam reformy

11. Reforma Římské kurie bude reálná a realizovatelná za podmínky, že bude vycházet z reformy našeho nitra, v níž přijmeme za své „paradigma spirituality koncilu, vyjádřené starodávným příběhem o milosrdném Samaritánovi“. [22] Jde o člověka odbočujícího ze své cesty, aby byl nablízku polomrtvému, který nepatří k jeho národu a kterého ani nezná. Jde o spiritualitu, jejímž pramenem je Boží láska, která nás milovala jako první, když jsme byli ještě hříšníky. Připomíná nám, že naší povinností je sloužit Kristu a bratřím a sestrám, především těm nejpotřebnějším, a Kristovu tvář poznává v tváři každého člověka, především trpícího (srov. Mt 25,40).

12. Je třeba si ujasnit, že *„reforma není samoučelná, ale je cestou ke skutečnému křesťanskému svědectví, k účinné evangelizaci; k podpoře účinného ekumenického ducha, k rozvoji konstruktivního dialogu se všemi. Reforma, kterou si před konkláve přála většina kardinálů během generálních kongregací, bude mít za úkol zvýraznit identitu samotné Římské kurie, kterou je služba Petrovu nástupci ve vykonávání jeho nejvyššího pastoračního úřadu pro dobro a ve prospěch církve univerzální a církví partikulárních. Vykonávání tohoto úřadu upevňuje jednotu ve víře a společenství Božího lidu, posiluje základní poslání církve ve světě. Zajisté, dosáhnout takového cíle není snadné: vyžaduje to čas, cílevědomost, a především spolupráci všech. Abychom toho dosáhli, je třeba se svěřit Duchu Svatému, který je skutečnou hlavou církve a jehož máme v modlitbě prosit o dar autentického rozlišování.“* [23]

II.

PRINCIPY A KRITÉRIA SLUŽBY ŘÍMSKÉ KURIE

Aby papež mohl vykonávat své pastýřské poslání, které obdržel od Krista, Pána a Pastýře, tedy pečovat o celou církev (srov. Jan 21,51), a aby byl udržován a rozvíjen vztah mezi Petrovou službou a službou všech biskupů, používá „při vykonávání nejvyšší, plné a bezprostřední pravomoci nad celou církví složky Římské kurie. Ty vykonávají svůj úkol jeho jménem a jeho autoritou k prospěchu církvi a jako službu pastýřům“. [24] Kurie je tak ve službě papeži a biskupům, kteří „s Petrovým nástupcem (...) řídí dům živého Boha“. [25] Kurie vykonává tuto službu v plném respektování zodpovědnosti, kterou mají biskupové jako nástupci apoštolů v partikulární církvi.

1. Služba papežovu poslání. Římská kurie je především nástrojem služby Petrovu nástupci, aby mu pomáhala v jeho poslání, neboť on je „trvalý a viditelný zdroj a základ jednoty biskupů i celého množství věřících“, [26] [6] a rovněž pro dobro biskupů, partikulárních církví, biskupských konferencí a jejich regionálních a kontinentálních uskupení, hierarchických struktur východních církví a dalších institucí a komunit v církvi.

2. Spoluodpovědnost v rámci *communio*. V duchu „zdravé decentralizace“ [27] si tato reforma klade za cíl ponechat pastýřům v rámci jejich „*vlastní úlohy učitelů*“ a pastýřů [28] kompetenci k řešení těch záležitostí, které dobře znají [29] a které se netýkají jednoty učení, kázně a církevního společenství. Ti musí jednat se zodpovědností, která je plodem a vyjádřením specifického *mysteria communionis*, kterým je církev. [30]

3. Služba poslání biskupů. Služba, kterou poskytuje Římská kurie při spolupráci s biskupy, spočívá především v uznání a v podpoře díla, kterým biskupové slouží evangeliu a církvi, poskytuje rychlé konzultace a povzbuzuje k pastorační konverzi, pro kterou biskupové pracují. Dále poskytuje dostatečnou podporu jejich evangelizačním iniciativám, jejich pastoraci zaměřené především na chudé, na ochranu nezletilých a zranitelných osob v prospěch lidské rodiny, jednoty a míru. Stručně řečeno, pomáhá biskupům v jejich iniciativách, aby věřící měli hojnost života v Kristu. Kuriální služba poslání biskupů a služba *communio* si klade za cíl podpořit a posílit láskyplné a účinné společenství Petrova nástupce s biskupy, a to i prostřednictvím úlohy dozoru v bratrském duchu.

4. Podpora partikulárních církví a jejich biskupských konferencí a východních hierarchických struktur. Katolická církev na celém světě zahrnuje velké množství národů, jazyků a kultur. Má tak k dispozici veliký poklad ve formě osvědčených zkušeností na poli evangelizace, který nesmí ztratit. Římská kurie slouží dobru celého *communio* a je schopna díky přítomnosti církve ve světě shromáždit a vytěžit bohatství poznatků a zkušeností nejlepších a tvůrčích iniciativ a aktivit v oblasti evangelizace, kterou vykonávají jednotlivé partikulární církve, biskupské konference a východní hierarchické struktury. Nachází tak způsoby, jak řešit různé problémy, výzvy, jak přinášet zajímavé odpovědi. Římská kurie shromažďuje tyto zkušenosti z celého světa a dává je k dispozici partikulárním církvím, biskupským konferencím a východním hierarchickým strukturám. Důležitým nástrojem k této výměně zkušeností a k dialogu jsou návštěvy „ad limina Apostolorum“ a stejně tak zprávy, které před nimi jednotliví biskupové podávají.

5. Náměstný charakter Římské kurie. Každá kuriální instituce plní své vlastní poslání na základě pověření papeže, jehož jménem jedná s náměstnou pravomocí ve vykonávání papežova *munus* primátu. Z těchto důvodů může stát v čele dikasteria nebo jiného orgánu jakýkoli věřící s odpovídající kompetencí, pravomocí a pověřením k výkonu moci.

6. Spiritualita. Římská kurie přispívá k vytvoření společenství církve s Pánem pouze tehdy, pokud všichni její členové budou dbát o svůj vztah ke Kristu, s niterným nasazením budou hledat Boží

záměry a dary, které Duch Svatý uděluje své církvi, a budou žít pro povolání všech pokřtěných ke svatosti. Je proto nezbytné, aby ve všech kuriálních institucích byla služba církvi-tajemství spojena se zkušeností se spojením s Bohem, která se projevuje ve společné modlitbě, duchovní obnovou a pravidelným společným slavením eucharistie. Členové kurie, na základě svého setkávání s Ježíšem Kristem, budou plnit svou úlohu s radostným vědomím, že jsou učedníci-misionáři ke službě celého Božího lidu.

7. Osobní integrita a profesionalita. Kristova tvář se zrcadlí v různosti tváří jeho učedníků, kteří jsou skrze svá charismata ve službě poslání církve. Ti, kdo slouží v kurii, jsou proto vybráni z řad biskupů, kněží, jáhnů, členů institutů zasvěceného života a společností apoštolského života a laiků, kteří se vyznačují duchovním životem, dobrou pastorační zkušeností, střídmostí a láskou k chudým, duchem společenství a služby, odborností ve svěřené oblasti a schopností rozlišovat znamení doby. Je proto zapotřebí věnovat patřičnou péči jejich výběru i osobní formaci, jakož i organizaci práce a osobnímu a profesionálnímu růstu každého.

8. Spolupráce dikasterií. Práce uvnitř kurie a každého jejího orgánu se má vyznačovat společenstvím a spoluúčastí. Římská kurie má stále více sloužit společenství života a účinné jednotě pastýřů univerzální církve. Zodpovědní za dikasteria se proto pravidelně setkávají s papežem, jak individuálně, tak společně. Pravidelné pracovní porady umožňují transparentnost a stanovený postup při jednáních o pracovním plánu jednotlivých dikasterií a jeho aplikací.

9. Porady mezi dikasterií a uvnitř dikasterií. Na interdikasteriálních poradách, které vyjadřují spolupráci a soudržnost kurie, jsou projednávána taková témata, která se týkají vícera dikasterií současně. Úlohu svolávat tyto porady má Státní sekretariát, protože zastává úlohu sekretariátu papeže. Soudržnost a spolupráce se udržuje také pravidelnými poradami členů jednotlivých dikasterií, a sice formou plenárních zasedání, porad a kongresů. Setkání biskupů s dikasterií musí být vedena ve stejném duchu soudržnosti a spolupráce, jak při setkání jednotlivců, tak při společných setkáních, jakými jsou návštěvy „ad limina Apostolorum“.

10. Vyjádření katolicity. Výběr kardinálů, biskupů a dalších pracovníků má odrážet katolicitu církve. Všichni, kdo jsou vyzváni, aby sloužili v Římské kurii, jsou výrazem společenství a solidarity s papežem ze strany biskupů, představených institutů zasvěceného života a společností apoštolského života, kteří dávají k dispozici Římské kurii kvalifikované spolupracovníky pocházející z různých kultur.

11. Redukce dikasterií. Ukázalo se jako nezbytné zredukovat počet dikasterií. Byla sloučena ta, která mají podobné nebo komplementární cíle. Jejich úkoly je třeba přizpůsobit tak, aby nedocházelo k překrývání kompetencí a jejich práce aby byla zefektivněna.

12. Jak si přál Pavel VI., reforma má předně umožnit, aby v samotné kurii a v celé církvi mohla jiskra božské dobroty „zažehnout principy, učení a předsevzetí, které koncil připravil a které,

zapáleny křesťanskou láskou, opravdu mohou v církvi a ve světě způsobit obnovu myšlení, jednání, zvyklostí, mravní síly, radosti a naděje, která byla samotným cílem koncilu“. [\[31\]](#)

III.

VŠEOBECNÉ NORMY

Římská kurie

Čl. 1

Římská kurie je instituce, která papeži umožňuje řádný výkon jeho nejvyššího pastoračního úřadu a jeho univerzálního poslání ve světě. Je ve službě papeži, Petrovu nástupci, a biskupům, nástupcům apoštolů, podle jim vlastních specifik, a plní svou úlohu v duchu evangelia a ve prospěch dobra sloužícího společenství, jednotě a budování univerzální církve s vnímavostí vůči potřebám světa, v němž je církev povolána plnit své poslání.

Pastorační charakter činnosti kurie

Čl. 2

Všichni členové Božího lidu, každý dle svého postavení, mají účast na poslání církve. Proto ti, kdo vykonávají službu v Římské kurii, zde spolupracují nejen dle svého nejlepšího vědomí a schopností, ale i na základě svých pastoračních zkušeností.

Čl. 3

Pracovníci Římské kurie a dalších institucí spojených se Svatým stolcem vykonávají svou pastorační službu k podpoře poslání papeže a biskupů se zodpovědností vůči univerzální církvi. Jejich služba musí být vedena v duchu opravdové spolupráce, spoluzodpovědnosti a respektování kompetence druhých.

Čl. 4

Pastorační povaha kuriální služby čerpá ze specifické spirituality založené na vzájemné niternosti mezi univerzální a partikulární církví a tato spiritualita ji obohacuje.

Čl. 5

Jedinečnost pastorační služby Římské kurie požaduje, aby si byl každý vědom svého povolání

k příkladnému životu před církví a před světem. To vyžaduje náročné úsilí být uředníkem-misionářem a být příkladem svým nasazením, milosrdenstvím a přijetím vůči těm, pro něž je jejich služba určena.

Čl. 6

Vedle služby pro Římskou kurii, nakolik je to možné bez toho, aby to jakkoli ohrozilo samotnou úřední práci, se kněží, členové institutů zasvěceného života a společností apoštolského života i laici podle svých možností věnují pastorační péči a spolupracují na pastoračních aktivitách svých příslušných komunit nebo dalších církevních subjektů.

Čl. 7

§ 1. Pro dobrý chod každé součásti Římské kurie je zásadní, aby krom píce a poctivosti měl dotyčný pracovník patřičnou kvalifikaci. To obnáší profesionálnost neboli kompetenci a způsobilost v té oblasti, v níž vykonává svou činnost. Ta se formuje a získává v průběhu času získáváním zkušeností, studiem a získáváním další odbornosti. Je však nezbytné, aby pracovník disponoval již od samého počátku požadovanou odborností.

§ 2. Různé součásti Římské kurie, každá podle své povahy a odbornosti, zabezpečují trvalou formaci svého personálu.

Čl. 8

§ 1. Činnost každé součásti Římské kurie musí vycházet z kritérií racionality a funkčnosti, musí odpovídat situacím, které s vývojem doby vznikají, a odpovídat na potřeby církve univerzální i církví partikulárních.

§ 2. Funkčnost vedoucí k poskytování co nejlepší služby vyžaduje, aby ti, kdo poskytují službu v Římské kurii, byli stále připraveni vykonávat svou práci podle aktuálních potřeb.

Čl. 9

§ 1. Každé dikasterium, orgán nebo úřad je při výkonu své specifické služby vzhledem k poslání, na němž má účast, povolán vykonávat ji ve spolupráci s dalšími dikasterii, orgány nebo úřady v duchu vzájemné spolupráce, každý podle své kompetence, v neustálé vzájemné provázanosti a propojenosti aktivit.

§ 2. Tato souběžnost se musí uskutečňovat také v rámci jednotlivých dikasterií, organismů nebo úřadů ze strany všech, v plnění vlastní úlohy tak, aby činnost každého umožňovala řádné a účinné fungování, bez ohledu na kulturní, jazykovou nebo národnostní odlišnost.

§ 3. To, co bylo stanoveno v § 1 a 2, se vztahuje také na Státní sekretariát s ohledem na specifika spojená s úlohou sekretariátu papeže.

Čl. 10

Každé dikasterium, instituce či úřad ať při vykonávání své činnosti pravidelně a věrně používá orgánů, které tato konstituce vyjmenovává, jakými jsou kongresy a řádná a plenární zasedání. Je třeba pořádat pravidelně porady představitelů dikasterií a interdikasteriální porady.

Čl. 11

Vše, co se týká výkonu práce personálu Římské kurie a s ním spojených otázek, má v gesci na základě své kompetence Personální sekce Apoštolského stolce v duchu ochrany a podpory práv zaměstnanců a v duchu principů sociální nauky církve.

Struktura Římské kurie

Čl. 12

§ 1. Římská kurie je tvořena Státním sekretariátem, dikasterií a dalšími orgány, které mají právně rovné postavení.

§ 2. Názvem kuriální instituce jsou označeny subjekty Římské kurie uvedené v § 1.

§ 3. K úřadům Římské kurie patří Prefektura papežského domu, Úřad pro papežské bohoslužby, Kamerlengo Svaté církve římské.

Čl. 13

§ 1. Každá kuriální instituce je tvořena prefektem nebo jemu naroveň postaveným, patřičným počtem členů, jedním nebo více sekretáři, kteří spolupracují s prefektem, jedním nebo více podsekretáři, kteří jsou k nim v podřízeném vztahu, jimž jsou k dispozici úředníci a konzultori.

§ 2. Z důvodů specifické povahy či speciálního zákona může mít kuriální instituce strukturu odlišnou od té, která je uvedena v § 1.

Čl. 14

§ 1. V čele kuriální instituce stojí prefekt nebo jemu naroveň postavený, který tuto instituci řídí a zastupuje.

§ 2. Sekretář ve spolupráci s jedním nebo vícero podsekretáři pomáhá prefektovi v projednávání

záležitostí kuriální instituce a ve vedení personálu.

§ 3. Úředníci at' pochází, pokud možno, z různých oblastí světa, aby se tak odrážela univerzalita církve. Jsou určováni z řad kleriků, členů institutů zasvěceného života a společností apoštolského života a laiků, kteří se vyznačují náležitou zkušeností, znalostmi stvrzenými dosažením patřičného akademického titulu, ctnostmi a rozvahou. At' jsou vybíráni podle objektivních kritérií a transparentně a necht' mají požadovaný počet let praxe v pastoračních aktivitách.

§ 4. Vhodnost kandidátů na úředníky at' je náležitě prověřována.

§ 5. Pro výběr kleriků na posty úředníků je třeba hledat, nakolik je to možné, vhodnou vyváženost mezi diecézními/eparchiálními kleriky a členy institutů zasvěceného života a společností apoštolského života.

Čl. 15

Členové kuriálních institucí jsou jmenováni z řad kardinálů bydlících v Římě i mimo něj, k nimž se přidají někteří biskupové mající speciální odbornost v dané problematice, především biskupové diecézní/eparchiální, jakož i podle povahy dikasteria několik kněží a jáhnů, několik členů institutů zasvěceného života, společností apoštolského života a několik věřících laiků.

Čl. 16

Konzultoři kuriálních institucí a úřadů jsou jmenováni z řad věřících, kteří se vyznačují znalostí, prokázanou schopností a rozvážností. Hledání a výběr těchto členů musí respektovat co nejvíce kritérium univerzality.

Čl. 17

§ 1. Prefekt nebo jemu postavený naroveň, členové, sekretář, podsekretář a další vyšší úředníci jmenovaní vedoucími úřadů a jim naroveň postavení, odborníci a konzultoři jsou jmenováni papežem na dobu pěti let.

§ 2. Prefekt a sekretář po dosažení věku stanoveného Všeobecnými předpisy Římské kurie musí předložit svou rezignaci papeži, který o ní po zvážení všech okolností rozhodne.

§ 3. Po dosažení osmdesáti let věku pozbývají členové funkce. Nicméně ti, kteří náleží k některé z kuriálních institucí z důvodu jiného úřadu, pozbytím tohoto úřadu přestávají být také jejími členy.

§ 4. Po uplynutí pěti let se zpravidla úředníci z řad kleriků a členů institutů zasvěceného života a

společnosti apoštolského života, kteří vykonávali službu v kuriálních institucích a úřadech, vracejí do svých diecézí/eparchií nebo do příslušných institutů a společností. Pokud by to nadřízení Římské kurie považovali za vhodné, může být jejich služba prodloužena o jedno další pětileté období.

Čl. 18

§ 1. V případě uprázdnění papežského stolce (*sede vacante*) všichni vedoucí kuriálních institucí a jejich členové pozbývají funkce. Výjimkou je velký penitenciář, který pokračuje ve vyřizování běžných záležitostí své kompetence a navrhuje kolegiu kardinálů ty, které by navrhoval papeži, a almužník Jeho Svatosti, který pokračuje ve své charitativní úloze podle kritérií platných během pontifikátu a zodpovídá se nadále kolegiu kardinálů až do zvolení nového papeže.

§ 2. V době uprázdnění papežského stolce se sekretáři starají o řádné vedení kuriálních institucí a vyřizují pouze běžné administrativní záležitosti. Během tří měsíců po zvolení nového papeže jím mají být potvrzeni ve svém postavení.

§ 3. Magistr papežských bohoslužebpřebírá povinnosti plynoucí z předpisů pro uvolnění Apoštolského stolce a volbu papeže.

Čl. 19

Každá z kuriálních institucí a každý úřad má svou spisovnu, v níž jsou obdržené dokumenty a kopie odeslaných dokumentů zaprotokolovány a řádně a bezpečně uloženy podle náležitých kritérií.

Kompetence a postupy kuriálních institucí

Čl. 20

Kompetence kuriálních institucí se obvykle určuje podle předmětu. Je však možné stanovit kompetence i na základě jiných důvodů.

Čl. 21

Každá kuriální instituce v rámci své kompetence:

1. projednává záležitosti, které jsou ze své podstaty nebo podle ustanovení práva vyhrazeny Apoštolskému stolci,
2. projednává záležitosti určené papežem,

3. zkoumá otázky a problémy, které přesahují rámec kompetencí jednotlivých diecézních/eparchiálních biskupů nebo biskupských orgánů (biskupské konference nebo východní hierarchické struktury),

4. zkoumá nejzávažnější problémy současné doby s cílem, aby pastorec církve byla odpovídající, koordinovaná a účinná, s porozuměním a respektem vůči kompetencím partikulárních církví, biskupských konferencí, jejich regionálních a kontinentálních uskupení a východních hierarchických struktur,

5. podporuje a usnadňuje iniciativy a návrhy pro dobro univerzální církve a vybízí k nim,

6. zabývá se záležitostmi věřících, s nimiž se dle svého práva obrací přímo na Apoštolský stolec, a pokud je to třeba, vydává potřebná rozhodnutí.

Čl. 22

V případě kompetenčních konfliktů mezi jednotlivými dikasterii a mezi dikasterii a Státním sekretariátem jsou tyto předkládány Nejvyššímu tribunálu Apoštolské signatury, pokud papež nemá v úmyslu řešit tyto záležitosti jiným způsobem.

Čl. 23

Každá z kuriálních institucí řeší záležitosti spadající do její kompetence podle norem všeobecného práva a specifického práva Římské kurie, jakož i podle svých vlastních předpisů, aplikujíc právo s kanonickou uměřeností, s ohledem na spravedlnost, dobro církve a spásu duší.

Čl. 24

Vedoucí kuriálních institucí, nebo v jejich zastoupení sekretáři, jsou osobně přijímáni papežem způsobem, který on sám stanoví, s cílem pravidelně a často referovat o probíhajících záležitostech, aktivitách a programech.

Čl. 25

Vedoucímu dikasteria – s výjimkou odlišných pokynů pro jednotlivé dikasterium – přísluší svolat kongres, složený z něho, sekretáře, podsekretáře a na základě posouzení vedoucího dikasteria všech nebo části úředníků:

1. aby se zabývali konkrétními otázkami a nalézali řešení s okamžitým rozhodnutím, nebo navrhli jejich předložení řádnému nebo plenárnímu zasedání, interdikasteriální poradě nebo papeži,
2. aby vyčlenili konzultorům nebo jiným odborníkům ty záležitosti, které vyžadují zvláštní

přezkoumání,

3. aby prozkoumali žádosti o fakulty a reskripty podle kompetence dikasteria.

Čl. 26

§ 1. Členové dikasterií se scházejí k řádným zasedáním a plenárním zasedáním.

§ 2. Na řádná zasedání, týkající se obvyklých nebo běžných záležitostí, je postačující, aby byli svoláni členové dikasterií žijících v Římě.

§ 3. Na plenární zasedání jsou svoláni všichni členové dikasteria. Plenární zasedání probíhá jednou za dva roky, pokud *Ordo servandus* dikasteria nestanoví delší období, a vždy s předchozím uvědoměním papeže. Pro plenární zasedání jsou vyhrazeny záležitosti a otázky většího významu, jak to vyplývá z povahy dikasteria. Svolává se rovněž podle potřeby v případě otázek obecného charakteru a v případě otázek, které vedoucí dikasteria považuje za nezbytné řešit tímto způsobem.

§ 4. Při plánování prací plenárního zasedání, zvláště těch, které vyžadují přítomnost všech členů, je třeba brát v potaz otázku cestování a používat také videokonference a další prostředky komunikace, které jsou bezpečné a dostatečně důvěrné a které umožňují účinnou společnou práci nezávisle na fyzické přítomnosti na stejném místě.

§ 5. Sekretář se s hlasovacím právem účastní všech zasedání.

Čl. 27

§ 1. Konzultorům a jim naroveň postaveným náleží prostudovat svěřenou záležitost a vydat k ní stanovisko, obvykle písemně.

§ 2. V případě potřeby a v souladu s vlastní povahou dikasteria mohou být všichni konzultori nebo jejich část, s ohledem na jejich specifické kompetence, svoláni ke kolegiálnímu projednání záležitosti, aby zkoumali konkrétní otázky a vyjádřili svůj názor.

§ 3. V jednotlivých případech mohou být ke konzultacím přizvány i osoby, které nejsou řazeny mezi konzultory, vyznačují se však zvláštní způsobilostí a zkušenostmi v řešené záležitosti.

Čl. 28

§ 1. Záležitosti náležející do tak zvané společné působnosti, tj. do působnosti více než jednoho dikasteria, jsou posuzovány společně dotčenými dikasterii.

§ 2. Vedoucí dikasteria, kterému byla věc postoupena jako prvnímu, svolá poradou buď z moci úřední, nebo na žádost jiného dikasteria, aby se porovnála různá hlediska a přijalo usnesení.

§ 3. Pokud to dané téma vyžaduje, bude příslušný materiál postoupen společnému plenárnímu zasedání dotčených dikasterií.

§ 4. Zasedání řídí vedoucí dikasteria, který ho svolal, nebo sekretář, pokud se ho účastní pouze sekretáři.

§ 5. Aby bylo možné řešit záležitosti společné působnosti, vyžadující vzájemnou a častou konzultaci, pokud je to považováno za nezbytné, vedoucí dikasteria, které jako první zahájilo jednání nebo kterému byla záležitost nejprve postoupena, zřídí po předchozím schválení papežem interdikasteriální komisi.

Čl. 29

§ 1. Kuriální instituce, která připravuje obecný dokument, ho před jeho předložením papeži postoupí ostatním dotčeným kuriálním institucím, aby mohly vznést případné připomínky, změny a návrhy s cílem dosáhnout jeho zdokonalení, tak aby bylo možné po porovnání různých pohledů a hodnocení dosáhnout souladné aplikace textu.

§ 2. Dokumenty nebo prohlášení ve věcech týkajících se vztahů se státy a jinými subjekty mezinárodního práva vyžadují předchozí schválení *nihil obstat* Státním sekretariátem.

Čl. 30

Kuriální instituce nesmí vydávat obecné zákony nebo všeobecná nařízení s mocí zákona, ani se nesmí odchýlit od předpisů platného všeobecného práva, s výjimkou jednotlivých a partikulárních případů schválených specifickou formou papežem.

Čl. 31

§ 1. Je nezrušitelnou normou, že v důležitých nebo mimořádných záležitostech nelze podnikat cokoli dříve, než to vedoucí kuriální instituce sdělí papeži.

§ 2. Rozhodnutí a usnesení týkající se záležitostí zásadního významu musí být předložena ke schválení papeži, s výjimkou těch rozhodnutí, pro která byla kuriálním institucím udělena speciální pravomoc, a rozsudků tribunálu Římské rotý a Nejvyššího tribunálu Apoštolské signatury, vydaných v rámci jejich vlastních kompetencí.

§ 3. Pokud jde o zvláštní pravomoci udělené jednotlivým kuriálním institucím, prefekt nebo osoba

jemu postavená naroveň spolu s papežem musí pravidelně ověřovat a hodnotit jejich účinnost, praktičnost a přidělení v rámci Římské kurie a vhodnost pro univerzální církev.

Čl. 32

§ 1. Příslušné kuriální instituce přijímají hierarchické rekurzy, zkoumají je a v souladu s právem o nich rozhodují. V případě pochybností o určení příslušnosti rozhoduje Nejvyšší tribunál Apoštolské signatury.

§ 2. Zležitosti, které musí být řešeny soudní cestou, jsou předány příslušným soudům.

Čl. 33

Ve věcech většího významu spolupracují kuriální instituce podle svých specifických kompetencí v souladu s jeho vlastními normami s Generálním sekretariátem synodu, který účinně spolupracuje s papežem způsobem jím stanoveným nebo majícím být v budoucnu stanoveným.

Porady vedoucích kuriálních institucí

Čl. 34

§ 1. Na pokyn papeže jsou pravidelně v zájmu větší soudržnosti a transparentnosti práce kurie svolávání vedoucích jednotlivých kuriálních institucí, aby společně projednali pracovní plány jednotlivých institucí a jejich aplikaci; aby koordinovali společnou práci; aby poskytli a přijali informace a přezkoumali otázky zásadního významu; aby předkládali stanoviska a návrhy; aby podávali papeži návrhy na rozhodnutí.

§2. Porady svolává a koordinuje po dohodě s papežem státní sekretář.

Čl. 35

Pokud to papež uzná za vhodné, mohou se nejdůležitějšími záležitostmi obecné povahy, které již byly projednány na poradě vedoucích kuriálních institucí, zabývat také kardinálové shromáždění v konzistoři v souladu s vlastním zákonem.

Římská kurie ve službách partikulárních církví

Čl. 36

§ 1. Kuriální instituce mají v nejdůležitějších záležitostech spolupracovat s partikulárními církvemi, biskupskými konferencemi, jejich regionálními a kontinentálními uskupeními a východními

hierarchickými strukturami.

§ 2. Pokud to daná záležitost vyžaduje, dokumenty obecné povahy zásadního významu nebo ty, které se týkají zvláštním způsobem některých partikulárních církví, se vyhotovují s ohledem na stanovisko biskupských konferencí, regionálních a kontinentálních uskupení a dotčených východních hierarchických struktur.

§ 3. Kuriální instituce neprodleně potvrdí přijetí žádostí, které jim jednotlivé partikulární církve předloží, pečlivě a spěšně je prostudují a co nejdříve předloží náležitou odpověď.

Čl. 37

V záležitostech týkajících se partikulárních církví mají kuriální instituce konzultovat papežské zástupce, kteří zde vykonávají svou úlohu, a nemají opomenout informovat o přijatých rozhodnutích je, biskupské konference a východní hierarchické struktury.

Návštěva „*ad limina Apostolorum*“

Čl. 38

V souladu s tradicí a s ustanovením kanonického práva mají pastýři každé partikulární církve ve stanovených termínech vykonat návštěvu „*ad limina Apostolorum*“.

Čl. 39

Tato návštěva má pro život církve specifický význam s ohledem na jednotu a společenství, neboť představuje nejvyšší moment ve vztahu pastýřů jednotlivých partikulárních církví, biskupských konferencí a všech východních hierarchických struktur vůči římskému biskupovi. On přijímá své bratry v biskupské službě, diskutuje s nimi o otázkách týkajících se dobra církve a pastorační úlohy biskupů, potvrzuje je a podporuje ve víře a lásce. Tímto způsobem jsou posilována pouta hierarchického společenství a posílána katolicita církve i jednotu biskupského kolegia.

Čl. 40

§ 1. Pastýři jednotlivých partikulárních církví, kteří se účastní návštěvy, ji musí pečlivě a svědomitě připravit, předkládají proto Apoštolskému stolci v jím stanovené lhůtě podrobnou zprávu o stavu jím svěřené diecéze/eparchie, včetně zprávy o finančním a majetkovém stavu.

§ 2. Zpráva má být stručná a srozumitelná, vyznačuje se přesným a konkrétním popisem situace v partikulární církvi. Měla by také obsahovat hodnocení podpory ze strany kuriálních institucí a vyjadřovat očekávání směrem ke kurii ohledně úkonů, které vyžadují spolupráci s ní.

§ 3 Pro usnadnění rozhovorů mají biskupové partikulárních církví přiložit k podrobné zprávě stručný soupis hlavních témat.

Čl. 41

Návštěva je rozdělena do tří hlavních částí: pouť k hrobům apoštolských knížat, setkání s papežem a rozhovory v dikasteriích a justičních orgánech Římské kurie.

Čl. 42

§ 1. Prefekti nebo jim naroveň postavení a sekretáři dikasterií a justičních orgánů se mají na setkání s pastýři/biskupy partikulárních církví, s biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami pečlivě připravit podrobným studiem zpráv, které od nich obdrželi.

§ 2. Při setkání s pastýři uvedenými v § 1 jim mají prefekti nebo jim naroveň postavení a sekretáři dikasterií a justičních orgánů v upřímném a srdečném dialogu radit a povzbuzovat je, dávat jim podněty a vhodné pokyny s cílem přispět k dobru a rozvoji celé církve a k dodržování společné kázně. Současně od nich mají získávat návrhy a podněty, aby bylo možné nabízet stále účinnější služby.

Předpisy

Čl. 43

§ 1. Co se týče způsobu jednání, při zachování předpisů platných kodexů, zásad a kritérií uvedených v části II., a norem stanovených v této apoštolské konstituci, je dále třeba dodržovat Všeobecné předpisy Římské kurie, tj. soubor společných norem, náležitě schválených papežem, kterými se určuje pořadí a způsob vyřizování záležitostí v kurii, a pokud je to výslovně stanoveno, také v institucích spojených se Svatým stolicí.

§ 2. Každá kuriální instituce a každý úřad musí mít pro vyřizování záležitostí svůj vlastní *Ordo servandus*, tedy vlastní normy schválené papežem.

IV.

STÁTNÍ SEKRETARIÁT

Čl. 44

Státní sekretariát je sekretariátem papeže, kterému pomáhá při plnění jeho nejvyššího poslání.

Čl. 45

§ 1. V čele sekretariátu stojí státní sekretář.

§ 2. Sekretariát se skládá ze tří sekcí: Sekce pro obecné záležitosti, kterou řídí substitut s pomocí asesora; Sekce pro vztahy se státy a mezinárodními organizacemi pod vedením vlastního sekretáře za pomoci podsekretáře a podsekretáře pro multilaterální úsek; Sekce pro diplomatický personál Svatého stolce, kterou řídí sekretář pro papežská zastoupení s pomocí podsekretáře.

Sekce pro obecné záležitosti

Čl. 46

Sekce pro obecné záležitosti má na starosti zejména vyřizování záležitostí týkajících se každodenní služby papeži; prověřovat záležitosti, které je třeba projednávat mimo běžnou kompetenci kuriálních institucí a dalších orgánů Apoštolského stolce; podporovat koordinaci mezi dikasterii, orgány a úřady, aniž by byla dotčena jejich autonomie. Její povinností je vykonávat vše, co se týká státních představitelů ve vztahu ke Svatému stolci.

Čl. 47

Další kompetence:

1. redigovat a zasílat apoštolské konstituce, dekretální listy, apoštolské listy, listy a další dokumenty, které jí papež svěřil,
2. dohlížet na zveřejňování akt a veřejných dokumentů Svatého stolce v úředním věstníku „*Acta Apostolicae Sedis*“,
3. poskytovat Dikasteriu pro komunikaci informace o úředních sděleních týkajících se jak papeže, tak činnosti Svatého stolce,
4. uchovávat olověné pečeti a rybářský prsten.

Čl. 48

Do zodpovědnosti této sekce spadá rovněž:

1. zabezpečení pravidelných porad vedoucích kuriálních institucí a realizace příslušných

ustanovení,

2. zpracování veškerých dokumentů pro jmenování, která rozhodl či schválil papež, a sice jmenování prefekta nebo osoby jemu naroveň postavené, členů (dikasterií), sekretáře, podsekretáře nebo podsekretářů a konzultorů kuriálních institucí a úřadů, institucí spojených se Svatým stolcem a diplomatického personálu,
3. příprava dokumentů týkajících se papežských vyznamenání,
4. shromažďování, zpracovávání a zveřejňování statistik, týkajících se života církve ve světě.

Sekce pro vztahy se státy a mezinárodními organizacemi

Čl. 49

Vlastním úkolem sekce pro vztahy se státy a mezinárodními organizacemi je věnovat se záležitostem, které je třeba řešit s příslušnými světskými úřady.

Sekce má následující kompetence:

1. pečovat o diplomatické a politické vztahy Svatého stolce se státy a dalšími subjekty mezinárodního práva a řešit společné záležitosti ve prospěch církve a občanské společnosti, a to i prostřednictvím konkordátních smluv a dalších mezinárodních smluv, s přihlédnutím ke stanoviskům dotčených biskupských orgánů,
2. zastupovat Svatý stolec v mezinárodních mezivládních organizacích a také na multilaterálních mezivládních konferencích, přičemž v případě potřeby využije spolupráce s příslušnými dikasterii a orgány Římské kurie,
3. udělovat *nihil obstat* vždy, když dikasterium nebo orgán Římské kurie zamýšlí zveřejnit prohlášení nebo dokument týkající se mezinárodních vztahů nebo vztahů se světskými autoritami.

Čl. 50

§ 1. Ve zvláštních případech na základě pověření papežem a po konzultaci s příslušným dikasteriem Římské kurie vykonává tato sekce všechny záležitosti týkající se zajištění partikulárních církví, jakož i jejich ustavení a jejich změn i změn jejich orgánů.

§ 2. V ostatních případech, zejména tam, kde platí konkordátní režim, je její povinností dbát na ty záležitosti, které je třeba řešit s vládními orgány.

Čl. 51

§ 1. Za účelem řešení specifických záležitostí disponuje sekce vlastní Radou.

§ 2. V případě potřeby mohou být v rámci sekce zřízeny stálé komise, které se zabývají konkrétními záležitostmi nebo obecnými otázkami týkajícími se různých kontinentů a konkrétních zeměpisných oblastí.

Sekce pro diplomatický personál Svatého stolce**Čl. 52**

§ 1. Sekce pro diplomatický personál Svatého stolce se zabývá záležitostmi osob pracujících v diplomatických službách Svatého stolce, zejména v souvislosti s jejich životními a pracovními podmínkami a jejich dalším vzděláváním. Pro plnění svých povinností navštěvuje sekretář sídla papežských reprezentantů a svolává a řídí porady týkající se jejich zajištění.

§ 2. Sekce spolupracuje s předsedou Papežské církevní akademie, pokud jde o výběr a přípravu kandidátů pro diplomatické služby Svatého stolce, a udržuje kontakty s emeritními diplomatickými pracovníky.

§ 3. Při výkonu svých úkolů sekce úzce spolupracuje se Sekcí pro všeobecné záležitosti a se Sekcí pro vztahy se státy a mezinárodními organizacemi, které se s ohledem na svou specifickou oblast zabývají také záležitostmi papežských reprezentantů.

V.**DIKASTERIA****Dikasterium pro evangelizaci****Čl. 53**

§ 1. Dikasterium je ve službě evangelizace, aby Kristus, Světlo národů, mohl být poznáván a dosvědčován slovem i skutkem a aby bylo budováno jeho mystické tělo, to je církev. V gesci dikasteria jsou základní otázky evangelizace ve světě a současně zřizování, doprovázení a podpora nových partikulárních církví, aniž by byla jakkoli dotčena gesce Dikasteria pro východní

církve.

§ 2. Dikasterium se skládá ze dvou sekcí: sekce pro základní otázky evangelizace ve světě a sekce pro první evangelizaci a nové partikulární církve ve světě na územích, která spadají do její působnosti.

Čl. 54

Dikasteriu pro evangelizaci předsedá přímo papež. Každou z obou sekcí řídí jeho jménem a z jeho pověření viceprefekt, který papeži pomáhá podle ustanovení čl. 14 § 2.

Sekce pro základní otázky evangelizace ve světě

Čl. 55

§ 1. Úkolem sekce je zabývat se základními otázkami evangelizace a rozvíjet účinné hlásání evangelia určením vhodných forem, nástrojů a vhodného jazyka, a to ve spolupráci s partikulárními církvemi, biskupskými konferencemi, východními hierarchickými strukturami, instituty zasvěceného života a společnostmi apoštolského života. Sekce shromažďuje nejvýznamnější zkušenosti z oblasti evangelizace, které dává k dispozici celé církvi.

§ 2. Sekce vybízí k reflexi nad dějinami evangelizace a misie, zejména ve vztahu k politickým, společenským a kulturním událostem, které poznamenaly a ovlivnily hlásání evangelia.

Čl. 56

§ 1. Prostřednictvím studií a výměnou zkušeností sekce podporuje partikulární církve v procesu inkulturace radostné zvěsti o Ježíši Kristu do různých kultur a etnických skupin a jejich evangelizace a věnuje zvláštní pozornost lidové zbožnosti.

§ 2. V rámci propagace a podpory lidové zbožnosti se zvláštním způsobem věnuje mezinárodním svatyním. Sekci přísluší zřizování mezinárodních svatyní a schvalování jejich stanov v souladu s kanonickými předpisy. Ve spolupráci s diecézními/eparchiálními biskupy, biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami se stará o rozvoj pastorační péče ve svatyních coby centrech stálé evangelizace.

Čl. 57

Vzhledem k politickým, sociálním a kulturním výzvám sekce:

1. podporuje evangelizaci tím, že rozlišuje znamení doby a zkoumá socioekonomické podmínky a životní prostředí adresátů hlásání evangelia;
2. zkoumá a podporuje obnovující přínos evangelia při setkávání s kulturami a se vším, co souvisí s ochranou lidské důstojnosti a náboženské svobody. V úzké spolupráci s partikulárními církvemi, biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami podporuje a rozvíjí šíření a uplatňování církevního učení ohledně témat setkávání evangelia a kultur. Protože evangelizace znamená zaměřit se na chudé, stará se o Světový den chudých;
3. rozvíjí a podporuje iniciativy v hlásání evangelia ze strany diecézních/eparchiálních biskupů, biskupských konferencí a východních hierarchických struktur.

Čl. 58

§ 1. Do kompetence sekce spadá katecheze. Je ve službě partikulárním církvím v jejich povinnosti zvěstovat evangelium Ježíše Krista těm, kdo přijali křest a žijí křesťanství v každodenním životě, těm, kdo sice projevují určitou víru, ale neznají její základy, a těm, kdo byli ve víře vyučeni a chtějí se v ní více vzdělávat, i těm, kdo víru opustili nebo ji nevyznávají.

§ 2. Sekce bdí nad tím, aby katecheze probíhala vhodnou formou a v souladu s učitelským úřadem církve. Sekci také přísluší udělení předepsaného potvrzení Apoštolského stolce pro katechismy a další spisy týkající se katecheze se souhlasem Dikasteria pro nauku víry.

Čl. 59

§ 1. Každý člen Božího lidu je na základě přijatého křtu učedníkem - misionářem evangelia. Sekce proto podporuje růst tohoto vědomí a odpovědnosti, aby každý svým každodenním životem, modlitbou, svědectvím a skutky účinně přispíval k misijnímu dílu.

§ 2. Evangelizace se uskutečňuje zejména hlásáním Božího milosrdenství prostřednictvím různých forem a projevů. Realizaci tohoto cíle napomáhá zvláště specifické působení misionářů milosrdenství, jejichž formaci sekce podporuje a propaguje a jimž poskytuje kritéria pro pastorační činnost.

Čl. 60

§ 1. V rámci evangelizace sekce podporuje a prosazuje náboženskou svobodu v sociální a politické oblasti v reálných situacích každé země. V tomto ohledu využívá také možnosti, které jí poskytuje spolupráce se Státním sekretariátem.

§ 2. Jako způsob evangelizace povzbuzuje a podporuje příležitosti k setkávání a dialogu s příslušníky jiných náboženství i s těmi, kteří žádnou víru nevyznávají, ve

spolupráci s Dikasteriem pro mezináboženský dialog a Dikasteriem pro kulturu a vzdělávání podle jejich kompetence.

Sekce pro první evangelizaci a nové partikulární církve

Čl. 61

Sekce podporuje hlásání evangelia a prohlubování života z víry na územích první evangelizace, zabývá se všemi záležitostmi týkajícími se zakládáním církevních územních struktur, jejich modifikací a zajištěním a plní další úkoly analogicky s těmi, které plní dikasterium pro biskupy v rámci svých pravomocí.

Čl. 62

V souladu se zásadou spravedlivé autonomie sekce podporuje nové partikulární církve v díle první evangelizace a růstu, ve spolupráci s jednotlivými partikulárními církvemi, biskupskými konferencemi, instituty zasvěceného života, společnostmi apoštolského života, sdruženími, církevními hnutími, novými komunitami a církevními organizacemi v oblasti praktické péče.

Čl. 63

Sekce spolupracuje s biskupy, biskupskými konferencemi, instituty zasvěceného života a společnostmi apoštolského života ve vzbuzování misijních povolání kleriků, členů institutů zasvěceného života a společností apoštolského života i laiků a při formaci světského kléru a katechetů na územích podléhajících dikasteriu, aniž by byly jakkoli dotčeny pravomoci jiných dikasterií v oblasti specifických záležitostí, jakými jsou: počáteční formace kleriků, vysokoškolské studijní instituty, vzdělávání a kultura.

Čl. 64

§ 1. Sekce podporuje výměnu zkušeností v rámci nových partikulárních církví a mezi nimi a církvemi, které jsou zřízeny již před delší dobou.

§ 2. Doprovází integraci nových partikulárních církví a povzbuzuje ostatní k solidaritě a bratrství.

§ 3. Zajišťuje a organizuje kurzy počáteční a průběžné formace pro biskupy a jejich spolupracovníky z území, která spadají do její pravomoci.

Čl. 65

S cílem posílit misijní spolupráci, sekce:

1. doprovází nové partikulární církve na cestě k ekonomické autonomii svou pomocí s vytvořením nutných předpokladů,
2. pomáhá zřizovat fondy potřebné k podpoře nových partikulárních církví a zajišťovat kompetentní personál pro vytváření fondů a pro spolupráci s ostatními partikulárními církvemi,
3. v nových partikulárních církvích a jejich uskupeních pomáhá zřizovat orgány správy a kontroly využívání zdrojů a kvality investic,
4. podporuje nové partikulární církve v oblasti personálního řízení.

Čl. 66

Sekce se zabývá všemi záležitostmi týkajícími se pětiletých zpráv a návštěv „*ad limina Apostolorum*“ jednotlivých partikulárních církví, které jí byly svěřeny do péče.

Čl. 67

§ 1. Sekci pro první evangelizaci a nové partikulární církve jsou svěřena Papežská misijní díla: Papežské dílo pro šíření víry, Papežské dílo svatého Petra apoštola, Papežské dílo misijního dětství a Papežská misijní unie jakožto nástroje pro podporu misijní odpovědnosti každého pokřtěného a pro podporu nových partikulárních církví.

§ 2. Správa ekonomických podpor určených pro misijní spolupráci a jejich spravedlivé rozdělování jsou svěřeny pomocnému sekretáři sekce, který je předsedou Papežských misijních děl.

Čl. 68

Majetek určený na misie je spravován prostřednictvím zvláštního úřadu, v jehož čele stojí pomocný sekretář sekce, ten je povinen řádně skládat účty Sekretariátu pro ekonomii.

Dikasterium pro nauku víry

Čl. 69

Úkolem Dikasteria pro nauku víry je pomáhat papeži a biskupům při hlásání evangelia na celém světě, podporovat a chránit neporušenost katolické nauky o víře a mravech, vycházet přitom z pokladu víry a zároveň usilovat o její stále hlubší pochopení vzhledem k novým otázkám.

Čl. 70

Dikasterium se skládá ze dvou sekcí: naukové a disciplinární, z nichž každou koordinuje sekretář, který pomáhá prefektovi v specifické oblasti své vlastní působnosti.

Čl. 71

Nauková sekce rozvíjí a podporuje studium a reflexi ohledně chápání víry a mravů a vývoje teologie v různých kulturách, ve světle správného učení a výzev doby tak, aby ve světle víry nabízela odpovědi na otázky a argumentace, které se objevují s pokrokem věd a civilizačním vývojem.

Čl. 72

§ 1. Pokud jde o opatření, která je třeba přijmout na ochranu víry a mravů, aby byla zachována jejich neporušenost před omyly šířenými jakýmkoli způsobem, pracuje Nauková sekce v úzkém kontaktu s diecézními/eparchiálními biskupy, ať už jako s jednotlivci, nebo spojenými do biskupských konferencí, partikulárních koncilů či východních hierarchických struktur, když vykonávají své poslání autentických učitelů a znalců víry, jejíž neporušenost jsou povinni chránit a podporovat.

§ 2. Tato spolupráce se vztahuje zejména na povolování výuky teologických disciplín, k nimž sekce dává své vyjádření při zachování pravomoci Dikasteria pro kulturu a vzdělávání.

Čl. 73

V zájmu ochrany pravdy víry a integrity mravů Nauková sekce:

1. zkoumá spisy a názory, které se zdají být v rozporu s pravou vírou a mravy nebo jim škodí; usiluje o dialog s jejich autory a podle vlastních norem předkládá vhodná nápravná opatření,
2. usiluje o to, aby se přiměřeným způsobem vyvracely nebezpečné bludy a nauky, které se šíří mezi křesťanským lidem.

Čl. 74

Naukové sekci přísluší, aby prostřednictvím Úřadu pro manželství po právní i faktické stránce přezkoumávala vše, co se týká „*privilegium fidei*“.

Čl. 75

Dokumenty týkající se nauky víry a mravů, které mají být zveřejněny jinými dikasterii, orgány a úřady Římské kurie, musí být nejprve předloženy k vyjádření Naukové sekci, která prostřednictvím procedury diskuse a porozumění pomůže přijmout vhodná rozhodnutí.

Čl. 76

§ 1. Disciplinární sekce se prostřednictvím Disciplinárního úřadu zabývá trestnými činy vyhrazenými dikasteriu a jím řešenými na základě jurisdikce Nejvyššího apoštolského tribunálu, který je při něm zřízen, a postupuje při vyhlášení nebo ukládání kanonických trestů podle obecného i vlastního práva, aniž by byla dotčena pravomoc Apoštolské penitenciáře.

§ 2. V případě trestných činů uvedených v § 1 soudí sekce z pověření papeže kardinály, patriarchy, legáty Apoštolského stolce, biskupy a jiné fyzické osoby v souladu s kanonickými ustanoveními.

§ 3. Sekce podporuje vhodné vzdělávací iniciativy, které dikasterium nabízí ordinářům a aktérům v oblasti práva, aby posílila správné chápání a uplatňování kanonických norem týkajících se oblasti její působnosti.

Čl. 77

Při dikasteriu jsou zřízeny Papežská biblická komise a Mezinárodní teologická komise, jimž oběma předsedá prefekt. Každá z nich pracuje podle vlastních schválených norem.

Čl. 78

§ 1. Při dikasteriu je zřízena Papežská komise pro ochranu nezletilých, jejímž úkolem je poskytovat papeži poradenství a konzultaci a také navrhnout nejvhodnější iniciativy na ochranu nezletilých a zranitelných osob.

§ 2. Papežská komise pomáhá diecézním/eparchiálním biskupům, biskupským konferencím a východním hierarchickým strukturám, představeným institutů zasvěceného života a společností apoštolského života a jejich konferencím při vypracovávání vhodných strategií a postupů prostřednictvím Směrnic k ochraně nezletilých a zranitelných osob před sexuálním zneužíváním a k zajištění odpovídající reakce na takové jednání spáchané kleriky a členy institutů zasvěceného života a společností apoštolského života v souladu s kanonickými normami a s ohledem na požadavky světského práva.

§ 3. Členové papežské komise jsou jmenováni papežem na dobu pěti let a jsou vybíráni z řad kleriků, členů institutů zasvěceného života, společností apoštolského života a laiků různých národností, kteří se vyznačují znalostí a prokázanými schopnostmi i pastoračními zkušenostmi.

§ 4. Papežské komisi předsedá delegovaný předseda a sekretář, oba jmenováni papežem na dobu pěti let.

§ 5. Papežská komise má své vlastní úředníky a pracuje podle vlastních schválených norem.

Dikasterium pro službu milosrdenství

Čl. 79

Dikasterium pro službu milosrdenství, známé také jako Apoštolská dobročinná pokladna, představuje zvláštní projev milosrdenství, vycházející z přednostní volby pro chudé, zranitelné a vyloučené. Pomáhá jim a podporuje je v kterékoli části světa z pověření papeže, který v případech zvláštní potřeby nebo jiné nutnosti osobně určuje, kam mají prostředky poskytnuté pomoci směřovat.

Čl. 80

Dikasterium pod vedením prefekta almužníka Jeho Svatosti v kontaktu s ostatními dikasterii kompetentními v této oblasti konkretizuje svou činností péči a blízkost papeže jakožto pastýře univerzální církve vůči těm, kteří žijí v situacích chudoby, marginalizace nebo bídy, jakož i v případě vážných katastrof.

Čl. 81

§ 1. Dikasterium je kompetentní přijímat, vyhledávat a podněcovat svobodné dary určené na díla milosrdenství, která papež vykonává vůči těm nejpotřebnějším.

§ 2. Almužník Jeho Svatosti je rovněž oprávněn udělovat apoštolské požehnání prostřednictvím řádně ověřených diplomů na pergamenovém papíře.

Dikasterium pro východní církve

Čl. 82

§ 1. Dikasterium se zabývá věcnými i personálními záležitostmi týkajícími se východních katolických církví *sui iuris*.

§ 2. Protože některé z těchto církví, zvláště starobylé patriarchální církve, mají starobylou tradici, bude dikasterium čas od času zkoumat, po případné konzultaci s dotčenými dikasterii, které záležitosti týkající se vnitřní správy mohou být přenechány jejich vyšším autoritám, při částečném

zrušení předpisů Kodexu kánonů východních církví.

Čl. 83

§ 1. Členy dikasteria jsou z titulu své funkce patriarchové, vrchní arcibiskupové východních církví *sui iuris* a prefekt Dikasteria pro podporu jednoty křesťanů.

§ 2. Konzultori a úředníci budou, pokud možno, vybíráni jak z řad věřících východního obřadu různých církví *sui iuris*, tak i z řad věřících latinského obřadu.

Čl. 84

§ 1. Dikasterium má pravomoc ve všech záležitostech, které jsou vlastní východním církvím a které musí být postoupeny Apoštolskému stolci, pokud jde o: strukturu a uspořádání církví; výkon služby vyučování, posvěcování a řízení; osoby, jejich status, jejich práva a povinnosti. Zabývá se také vším, co je stanoveno o pětiletých zprávách a návštěvách „*ad limina Apostolorum*“.

§ 2. Ve věcech uvedených v § 1 zůstává vždy zachována specifická a výlučná pravomoc Dikasterií pro nauku víry, pro blahořečení a svatořečení, pro zákonné texty, Apoštolské penitenciáře, Nejvyššího tribunálu Apoštolské signatury a Tribunálu Římské rotý.

§ 3. Pokud jde o záležitosti, které se týkají také věřících latinské církve, a pokud to důležitost věci vyžaduje, musí je dikasterium před dalším postupem konzultovat s tím dikasteriem, které má pravomoc pro tutéž záležitost týkající se věřících latinské církve.

Čl. 85

Dikasterium pozorně sleduje komunity východních věřících, které se nacházejí v územních strukturách latinské církve. Jejich duchovní potřeby zajišťuje prostřednictvím vizitátorů a, pokud je to možné, také prostřednictvím vlastní hierarchie, jestliže to vyžaduje počet věřících a okolnosti, po konzultaci s dikasteriem pravomocným pro zřizování partikulárních církví na stejném území.

Čl. 86

V oblastech, kde od pradávna převládají východní obřady, závisí apoštolát a misijní činnost výhradně na tomto dikasteriu, i když je vykonávají misionáři latinské církve.

Čl. 87

V záležitostech týkajících se vztahů s nekatolickými východními církvemi postupuje dikasterium po

vzájemné dohodě s Dikasteriem pro podporu jednoty křesťanů, a v záležitostech, které se jich týkají, také s Dikasteriem pro mezináboženský dialog a s Dikasteriem pro kulturu a vzdělávání.

Dikasterium pro bohoslužbu a svátosti

Čl. 88

Dikasterium pro bohoslužbu a svátosti podporuje posvátnou liturgii v souladu s obnovou, kterou uskutečnil II. vatikánský koncil. Oblasti jeho působnosti se týkají všeho, co podle ustanovení práva náleží Apoštolskému stolci ve věci řízení a podpory posvátné liturgie a dozoru nad tím, aby se všude věrně dodržovaly církevní zákony a liturgické normy.

Čl. 89

§ 1. Úkolem dikasteria je zajistit vydávání nebo revizi a aktualizaci vzorových vydání liturgických knih.

§ 2. Dikasterium potvrzuje překlady liturgických knih do současných jazyků a dává *recognitio* jejich přizpůsobení místním kulturám, legitimně schváleným biskupskými konferencemi. Dává také *recognitio* partikulárním kalendářům, mešním propriím a liturgii hodin partikulárních církví a institutů zasvěceného života a společností apoštolského života, které schválila příslušná kompetentní autorita.

§ 3. Dikasterium pomáhá diecézním biskupům a biskupským konferencím účinnými a vhodnými prostředky podporovat pastorační liturgickou činnost, zejména pokud jde o slavení eucharistie a ostatních svátostí a liturgických úkonů, aby se jich věřící mohli účastnit stále aktivněji. Spolu s biskupskými konferencemi podporuje úvahy o možných formách inkulturované liturgie a doprovází jejich kontextualizaci.

Čl. 90

§ 1. Dikasterium dbá na disciplínu svátostí a právní důsledky týkající se jejich platného a dovoleného slavení, jakož i na disciplínu svátostin, aniž by tím byla dotčena pravomoc Dikasteria pro nauku víry.

§ 2. Zkoumá žádosti o indulty a dispenze a uděluje je, pokud v této věci přesahují pravomoci diecézních biskupů.

Čl. 91

Dikasterium podporuje a oživuje pravidelné konání mezinárodních eucharistických kongresů a nabízí spolupráci při konání národních eucharistických kongresů.

Čl. 92

Dikasterium se zabývá oblastmi týkajícími se liturgického života:

1. podporou liturgické formace na různých úrovních, a to i prostřednictvím multiregionálních konferencí,
2. podporou komisí nebo institucí vytvořených na podporu liturgického apoštolátu, hudby, zpěvu a sakrálního umění,
3. zakládáním mezinárodních sdružení, která podporují tyto cíle, nebo schvalováním jejich stanov.

Čl. 93

Dikasterium se zabývá řízením a disciplínou posvátné liturgie ohledně používání liturgických knih z doby před reformou II. vatikánského koncilu, povolených podle stanovených norem.

Čl. 94

Dikasterium je zodpovědné za ochranu kultu svatých relikvií, potvrzování nebeských patronů a udělování titulu *basilica minor*.

Čl. 95

Dikasterium spolupracuje s diecézními biskupy na tom, aby kultovní projevy zbožnosti křesťanského lidu byly stále více v souladu s církevními normami a ve shodě s posvátnou liturgií, připomíná jejich zásady a vydává směrnice k jejich plodnému uskutečňování v partikulárních církvích.

Čl. 96

Dikasterium pomáhá biskupům v jejich úřadě moderátorů, podporovatelů a strážců veškerého liturgického života jim svěřené církve a poskytuje jim pokyny a návrhy pro podporu správné liturgické formace, aby se předešlo případnému zneužití a zabránilo se jim.

Čl. 97

Pro co nejlepší plnění svých úkolů využívá dikasterium kromě svých členů a konzultorů rovněž

spolupráci a pravidelnou konfrontaci s biskupskými komisemi pro liturgii různých biskupských konferencí a s mezinárodními komisemi pro překlady liturgických knih do jazyků společných několika státům, přičemž pečlivě hodnotí přínos institutů vyšších církevních studií v liturgických otázkách.

Dikasterium pro blahorečení a svatořečení

Čl. 98

Dikasterium pro blahorečení a svatořečení se podle předepsané procedury zabývá všemi záležitostmi, které se týkají beatifikačních a kanonizačních kauz.

Čl. 99

§ 1. Dikasterium vydává zvláštní normy a pomáhá diecézním/eparchiálním biskupům, kteří mají pravomoc pro vedení kauzy.

§ 2. Zkoumá úkony již vedených kauz, ověřuje, zda procedura proběhla v souladu s normami, a vyjadřuje úsudek týkající se kauz, aby se mohly předložit papeži.

Čl. 100

Dikasterium dohlíží na uplatňování pravidel, jimiž se řídí správa Fondu peněžních prostředků pro kauzy.

Čl. 101

Dikasterium stanoví kanonickou proceduru, kterou je třeba dodržovat při ověřování a prohlašování pravosti posvátných relikvií a při zajišťování jejich uchovávání.

Čl. 102

Dikasteriu přísluší rozhodnutí o udělení titulu *církevní učitel* světci poté, co obdrží od Dikasteria pro nauku víry názor na význačnost jeho nauky.

Dikasterium pro biskupy

Čl. 103

Dikasterium pro biskupy má pravomoc ve všem, co souvisí se zřizováním partikulárních církví, jmenováním v nich a s výkonem biskupského úřadu v latinské církvi, aniž by byla dotčena pravomoc Dikasteria pro evangelizaci.

Čl. 104

Dikasteriu přísluší, aby po shromáždění potřebných podkladů a ve spolupráci s biskupy a biskupskými konferencemi řešilo záležitosti týkající se vzniku partikulárních církví a jejich uskupení, jejich rozdělení, sjednocení, zrušení a dalších změn, jakož i zřízení vojenských ordinariátů a zřízení osobních ordinariátů pro anglikánské věřící, kteří vstoupí do plného společenství s katolickou církví v územních hranicích dané biskupské konference, po vyslechnutí Dikasteria pro nauku víry a po konzultaci s konferencí samotnou.

Čl. 105

§ 1. Dikasterium zajišťuje vše, co se týká jmenování diecézních i titulárních biskupů, apoštolských administrátorů a obecně jmenování do partikulárních církví. Činí tak s ohledem na návrhy partikulárních církví, biskupských konferencí a papežských zastoupení a po konzultaci s členy předsednictva příslušné biskupské konference a s metropolitou. Do tohoto procesu vhodnou formou zapojuje také členy Božího lidu z příslušných diecézí.

§ 2. Po dohodě s biskupskými konferencemi a jejich regionálními a kontinentálními uskupeními stanoví dikasterium kritéria pro výběr kandidátů. Tato kritéria mají zohledňovat různé kulturní požadavky a mají být pravidelně vyhodnocována.

§ 3. Dikasterium se také zabývá abdikací biskupů z jejich úřadu v souladu s kanonickými ustanoveními.

Čl. 106

Kdykoli se má jednat s vládami o zřízení nebo změně partikulárních církví a jejich uskupení, jakož i o jmenování v partikulárních církvích, postupuje dikasterium teprve po konzultaci se Sekcí státního sekretariátu pro vztahy se státy a mezinárodními organizacemi a s dotčenými biskupskými konferencemi.

Čl. 107

§ 1. Dikasterium poskytuje biskupům veškerou spolupráci v tom, co se týká správného a plodného výkonu jim svěřeného pastýřského úřadu.

§ 2. V případech, kdy pro řádný výkon biskupské služby řízení je nutný speciální zásah, a pokud

metropolita nebo biskupské konference nejsou schopny problém vyřešit, je povinností dikasteria, v případě potřeby po dohodě s ostatními příslušnými dikasterii, uskutečnit bratrské nebo apoštolské vizitace, stejným postupem vyhodnotit jejich výsledky a navrhnout papeži rozhodnutí, jež jsou považována za vhodná.

Čl. 108

Dikasteriu přísluší zajistit vše, co souvisí s návštěvami *ad limina Apostolorum* partikulárních církví, které jsou mu svěřeny do péče. Za tímto účelem zkoumá zprávy zaslané diecézními biskupy v souladu s čl. 40; pomáhá biskupům během jejich pobytu v Římě tak, že vhodným způsobem zajišťuje setkání s papežem, poutě do papežských bazilik a další rozhovory; nakonec jim po ukončení návštěvy písemně předává závěry, návrhy a podněty dikasteria, určené pro příslušné partikulární církve a biskupské konference.

Čl. 109

§ 1. Aniž by tím byla dotčena pravomoc Dikasteria pro evangelizaci, pečuje dikasterium o formaci nových biskupů, přičemž využívá pomoci biskupů s osvědčenou moudrostí, rozvahou a zkušeností, jakož i odborníků z různých regionů všeobecné církve.

§ 2. Dikasterium pravidelně nabízí biskupům příležitosti k trvalé formaci a aktualizací kurzy.

Čl. 110

Dikasterium vykonává svou činnost v duchu služby a v úzké spolupráci s biskupskými konferencemi a jejich regionálními a kontinentálními uskupeními. Napomáhá jim při slavení partikulárních koncílů, zřizování biskupských konferencí a při *recognitio* jejich stanov. Dostává akta a dekrety od výše uvedených orgánů, zkoumá je a po konzultaci s příslušnými dikasterii vydává dekretům potřebná *recognitio*. A konečně vykonává to, co je stanoveno kanonickými ustanoveními pro církevní provincie a oblasti.

Čl. 111

§ 1. Při dikasteriu je zřízena Papežská komise pro Latinskou Ameriku, jejímž úkolem je studovat otázky týkající se života a rozvoje těchto partikulárních církví, být nápomocnou dikasteriím zainteresovaným z důvodu jejich kompetence a pomáhat jim radou a finančními prostředky.

§ 2. Jejím úkolem je také podpora vztahů mezi mezinárodními a národními církevními institucemi, které pracují pro regiony Latinské Ameriky, a kuriálními institucemi.

Čl. 112

§ 1. Předsedou komise je prefekt Dikasteria pro biskupy, kterému pomáhá jeden nebo více sekretářů. K nim se jako poradci připojují někteří biskupové vybraní z Římské kurie nebo z církví Latinské Ameriky. Sekretář a konzultori jsou jmenováni papežem na pět let.

§ 2. Členové komise jsou vybíráni z řad kuriálních institucí, Latinskoamerické biskupské rady, biskupů latinskoamerických regionů a institucí uvedených v předchozím paragrafu. Jsou jmenováni papežem na pět let.

§ 3. Komise má své vlastní úředníky.

Dikasterium pro klérus

Čl. 113

§ 1. Dikasterium pro klérus se zabývá vším, co se týká kněží a jáhnů diecézního kléru, pokud jde o jejich osoby, jejich pastýřskou službu a to, co je nutné k jejímu plodnému vykonávání. V těchto záležitostech nabízí biskupům odpovídající pomoc.

§ 2. Dikasterium projevuje a uskutečňuje péči Apoštolského stolce o formaci kandidátů posvátných svěcení.

Čl. 114

§ 1. Dikasterium napomáhá diecézním biskupům, aby v jejich církvích byla zajištěna pastorační péče o povolání ke službě vysvěcených služebníků a aby v seminářích, zřízených a vedených v souladu s právem, byli studenti řádně vychováni solidní lidskou, duchovní, intelektuální a pastorační formací.

§ 2. V tom, co podle ustanovení práva spadá do pravomoci Svatého stolce, dikasterium dohlíží, aby komunitní život a řízení seminářů byly v souladu s požadavky kněžské formace a aby představení a vychovatelé co nejvíce přispívali svým příkladem a zdravým učením k formování osobnosti budoucích vysvěcených služebníků.

§ 3. Dikasteriu přísluší podporovat vše, co se týká formace budoucích kleriků prostřednictvím příslušných norem, jako je *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis* a *Ratio fundamentalis institutionis diaconorum permanentium*, jakož i dalších dokumentů týkajících se trvalé formace.

§ 4. Dikasteriu přísluší potvrdit *Ratio institutionis sacerdotalis nationalis* vydané biskupskými konferencemi, jakož i potvrdit zřízení interdiecézních seminářů a jejich stanovy.

§ 5. Pro zaručení a zlepšení kvality kněžské formace podporuje dikasterium zřizování interdiecézních seminářů tam, kde diecézní semináře nemohou zaručit odpovídající formaci s dostatečným počtem kandidátů kněžského svěcení, náležitou kvalitu formátorů, vyučujících a spirituálů, jakož i podporu dalších potřebných struktur.

Čl. 115

§ 1. Dikasterium poskytuje pomoc diecézním biskupům a biskupským konferencím při jejich činnosti vedení ve všech záležitostech týkajících se života, disciplíny, práv a povinností kleriků a spolupracuje na jejich trvalé formaci. Dbá také na to, aby diecézní biskupové nebo biskupské konference zajišťovali živobytí a sociální zabezpečení duchovních v souladu s právní normou.

§ 2. Má pravomoc administrativně posuzovat všechny případné spory a hierarchické rekurzy předložené kleriky, včetně členů institutů zasvěceného života a společností apoštolského života, týkající se výkonu služby, aniž by byla dotčena ustanovení čl. 28 § 1.

§ 3. S pomocí příslušných dikasterií studuje problémy vyplývající z nedostatku kněží, který v různých částech světa, na jedné straně, zbavuje Boží lid možnosti účastnit se eucharistie a, na druhé straně, oslabuje samotnou svátostnou strukturu církve. Proto vybízí biskupy a biskupské konference k přiměřenějšímu rozdělení kléru.

Čl. 116

§ 1. Dikasteriu přísluší, aby se v souladu s kanonickými předpisy zabývalo tím, co se týká klerického stavu jako takového, vlastního všem klerikům včetně členů institutů zasvěceného života a společností apoštolského života a trvalých jáhnů, a to po dohodě s příslušnými dikasterii, pokud to okolnosti vyžadují.

§ 2. Dikasterium je kompetentní vyřizovat kauzy dispenzí od závazků přijatých jáhenským a kněžským svěcením u diecézních kleriků a členů institutů zasvěceného života a společností apoštolského života latinské církve i východních církví.

Čl. 117

Dikasterium má pravomoc ve všem, co náleží Svatému stolci, pokud jde o osobní prelatury.

Čl. 118

Dikasterium se zabývá záležitostmi spadajícími do kompetence Svatého stolce, které se týkají:

1. všeobecné disciplíny týkající se diecézní ekonomické rady, kněžské rady, kolegia konzultorů,

kapituly kanovníků, diecézní pastorační rady, farností, kostelů,

2. kněžských sdružení a veřejných klerických sdružení; posledně jmenovaným může po konzultaci s příslušnými dikasterií a po obdržení souhlasu papeže udělit fakultu inkardinace,

3. církevních archivů,

4. zániku zbožných odkazů obecně a zbožných nadací.

Čl. 119

V záležitostech příslušících Svatému stolci se dikasterium zabývá záležitostmi uspořádání církevního majetku, zejména jeho řádnou správou, a uděluje potřebná povolení a oprávnění, aniž by byla dotčena pravomoc Dikasterií pro evangelizaci, pro východní církve a pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života.

Čl. 120

Při dikasteriu je zřízeno Papežské dílo pro kněžská povolání a Stálá interdikasteriální komise pro formaci k posvátným svěcením, které *ex officio* předsedá prefekt.

Dikasterium pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života

Čl. 121

V kompetenci dikasteria je podporovat, oživovat a usměrňovat praktikování evangelních rad, jak se uskutečňuje ve schválených formách zasvěceného života a také v životě a činnosti společností apoštolského života v celé latinské církvi.

Čl. 122

§ 1. Dikasteriu přísluší schvalovat instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života, zřizovat je a také udělovat dovolení pro platné zřízení institutu zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života diecézního práva ze strany biskupa.

§ 2. Dikasteriu je rovněž vyhrazeno slučování, spojování a rušení institutů zasvěceného života a společností apoštolského života.

§ 3. Dikasteriu přísluší schvalovat a regulovat nové formy zasvěceného života s ohledem na ty, které jsou již právně uznány.

§ 4. Úkolem dikasteria je zakládat a rušit unie, konfederace a federace institutů zasvěceného života a společností apoštolského života.

Čl. 123

Dikasterium usiluje o to, aby instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života postupovaly v následování Krista, jak je ukazuje evangelium, v souladu se svým charismatem zrozeným z ducha zakladatele a zdravých tradic, věrně sledovaly své vlastní cíle a účinně přispívaly k budování církve a k jejímu poslání ve světě.

Čl. 124

§ 1. V souladu s kanonickými normami se dikasterium zabývá záležitostmi v pravomoci Apoštolského stolce, které se týkají života a činnosti institutů zasvěceného života a společností apoštolského života, zejména pokud jde o:

1. schvalování stanov a jejich změn,
2. řádné řízení a disciplínu členů,
3. přiřazení a formaci členů, a to i prostřednictvím vhodných norem a směrnic,
4. majetek a jeho správu,
5. apoštolát,
6. mimořádná opatření v oblasti řízení.

§ 2. Do působnosti dikasteria patří v souladu s právem také:

1. přestup člena do jiné schválené formy zasvěceného života,
2. prodloužení nepřítomnosti a exklaustrace nad rámec doby udělené nejvyššími představenými,
3. indult odchodu členů s trvalými sliby z institutů zasvěceného života nebo společností apoštolského života papežského práva,
4. nařízená exklaustrace,
5. projednávání rekurzů proti dekretům o propuštění členů.

Čl. 125

Úkolem dikasteria je zřizovat mezinárodní konference vyšších představených, schvalovat jejich stanovy a dbát na to, aby jejich činnost byla zaměřena na jim vlastní cíle.

Čl. 126

§ 1. Poustevnický život a *ordo virginum* jsou formy zasvěceného života a jako takové podléhají dikasteriu.

§ 2. Dikasteriu přísluší zakládání sdružení *ordo virginum* na mezinárodní úrovni.

Čl. 127

Pravomoc dikasteria se vztahuje také na třetí řády a na sdružení věřících, která byla založena s perspektivou stát se institutem zasvěceného života nebo společností apoštolského života.

Dikasterium pro laiky, rodinu a život

Čl. 128

§ 1. Dikasterium pro laiky, rodinu a život má v kompetenci posilování apoštolátu věřících laiků, pastorační mládeže, rodiny a jejího poslání podle Božího plánu, seniorů a podporu a ochranu života.

§ 2. Při vykonávání svých kompetencí udržuje dikasterium vztahy s partikulárními církvemi, biskupskými konferencemi, jejich regionálními a kontinentálními uskupeními, východními hierarchickými strukturami a dalšími církevními orgány, podporuje výměnu mezi nimi a nabízí spolupráci, aby se mohly prosazovat hodnoty a iniciativy související s těmito záležitostmi.

Čl. 129

Při povzbuzování a podpoře povolání a poslání věřících laiků v církvi a ve světě spolupracuje dikasterium s různými laickými církevními entitami tak, aby se věřící laici podíleli na pastorační péči a vedení církve jak svými zkušenostmi víry v sociální oblasti, tak i svými světskými dovednostmi.

Čl. 130

Dikasterium vyjadřuje speciální starost církve o mladé lidi a napomáhá jejich úsilí tvář v tvář výzvám světa. Podporuje iniciativy papeže v oblasti pastorační mládeže a je ve službách biskupských konferencí a východních hierarchických struktur, mezinárodních sdružení a hnutí mládeže, podporuje jejich spolupráci a organizuje setkání na mezinárodní úrovni.

Čl. 131

Dikasterium usiluje o prohloubení reflexe vztahů mezi muži a ženami v jejich specifčnosti, vzájemnosti, komplementaritě a rovné důstojnosti. Poskytuje svůj příspěvek k církevní reflexi o identitě a poslání žen a mužů v církvi a společnosti tím, že podporuje jejich spoluúčast, oceňuje svébytnost žen a mužů a také vypracovává modely vedoucích úloh pro ženu v církvi.

Čl. 132

Dikasterium zkoumá otázky týkající se spolupráce mezi laiky a vysvěcenými služebníky na základě křtu a rozmanitosti charismat a služeb, aby u obou podpořilo vědomí spoluzodpovědnosti za život a poslání církve.

Čl. 133

Úkolem dikasteria je po dohodě s ostatními příslušnými dikasterii vyhodnocovat a schvalovat návrhy biskupských konferencí týkající se zřízení nových služeb a církevních úřadů, které mají být svěřeny laikům, podle potřeb partikulárních církví.

Čl. 134

V rámci svých kompetencí dikasterium doprovází život a rozvoj sdružení věřících a církevních hnutí; uznává nebo ustavuje v souladu s ustanoveními kanonického práva ta sdružení, která mají mezinárodní charakter, a schvaluje jejich stanovy, aniž by tím byla dotčena pravomoc Státního sekretariátu; zabývá se také případnými hierarchickými rekurzy týkajícími se života sdružení a apoštolátu laiků.

Čl. 135

Dikasterium podporuje pastorační péči o manželství a rodinu na základě učení magisteria církve. Snaží se zaručit uznání práv a povinností manželů a rodiny v církvi, společnosti, ekonomice a politice. Podporuje mezinárodní setkání a akce.

Čl. 136

V koordinaci s Dikasterii pro evangelizaci a pro kulturu a vzdělávání dikasterium podporuje rozvoj a šíření modelů předávání víry v rodinách a povzbuzuje rodiče ke konkrétnímu životu z víry v každodenním životě. Podporuje také modely inkluze v pastorační péči a školním vzdělávání.

Čl. 137

§ 1. Dikasterium za přispění biskupských konferencí a východních hierarchických struktur zkoumá rozmanitost antropologických, sociokulturních a ekonomických podmínek soužití v manželských dvojicích a v rodinách.

§ 2. Dikasterium s podporou odborníků studuje a zkoumá hlavní příčiny krizí v manželstvích a rodinách, přičemž věnuje zvláštní pozornost zkušenostem lidí, kteří jsou zasaženi rozpadem manželství, zejména s ohledem na děti, aby se podpořilo větší povědomí o hodnotě rodiny a úloze rodičů ve společnosti a církvi.

§ 3. Úkolem dikasteria je ve spolupráci s biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami shromáždit a navrhnout modely pastoračního doprovázení, formace svědomí a integrace pro rozvedené a civilně znovu seždané a také pro ty, kteří v některých kulturách žijí v polygamních svazcích.

Čl. 138

§ 1. Dikasterium podporuje iniciativy ve prospěch odpovědného rodičovství, jakož i ochrany lidského života od početí až do jeho přirozeného konce, s ohledem na potřeby člověka v různých fázích vývoje.

§ 2. Dikasterium podporuje a povzbuzuje organizace a sdružení, pomáhající rodinám a jednotlivcům přijímat a zodpovědně pečovat o dar života, zejména v případě rizikových těhotenství, a předcházet tomu, aby se uchýlili k potratu. Podporuje také programy a iniciativy partikulárních církví, biskupských konferencí a východních hierarchických struktur, jejichž cílem je pomáhat lidem zasaženým potraty.

Čl. 139

§ 1. Dikasterium studuje hlavní problémy biomedicíny a práva týkající se lidského života, a to v dialogu s různými teologickými disciplínami a dalšími relevantními vědami na základě magisteria církve. Zkoumá vývoj teorií týkajících se lidského života a lidského rodu. Při studiu těchto otázek postupuje dikasterium ve spolupráci s Dikasteriem pro nauku víry.

§ 2. Podobně reflektuje změny ve společenském životě s cílem podpořit plný a harmonický rozvoj člověka, ocenit pokrok a všimnout si úchylek, které jej brzdí na kulturní a společenské úrovni.

Čl. 140

Dikasterium sleduje činnost národních a mezinárodních katolických institucí, sdružení, hnutí a organizací, jejichž cílem je sloužit dobrou rodinu.

Čl. 141

§ 1. Dikasterium spolupracuje s Papežskou akademií pro život v záležitostech týkajících se ochrany a podpory lidského života a využívá její odborné kompetence.

§ 2. Dikasterium spolupracuje s „Papežským teologickým institutem Jana Pavla II. pro vědy o manželství a rodině“, a to jak s centrální sekcí, tak i s ostatními sekcemi a přidruženými/připojenými centry, aby podpořilo společné směřování ve studiu manželství, rodiny a života.

Dikasterium pro podporu jednoty křesťanů

Čl. 142

Dikasterium pro podporu jednoty křesťanů je odpovědné za uplatňování vhodných iniciativ a aktivit v rámci ekumenického úsilí, a to jak v katolické církvi, tak ve vztazích s ostatními církvemi a církevními společnostmi, za účelem obnovení jednoty mezi křesťany.

Čl. 143

§ 1. Úkolem dikasteria je uskutečňovat učení II. vatikánského koncilu a pokoncilního magisteria týkajícího se ekumenismu.

§ 2. Zabývá se správným výkladem a věrným uplatňováním ekumenických zásad a směrnic stanovených pro vedení, koordinaci a rozvoj ekumenické činnosti.

§ 3. Podněcuje katolická setkání a akce na národní i mezinárodní úrovni organizované pro podporu jednoty křesťanů.

§ 4. Koordinuje ekumenické iniciativy ostatních kuriálních institucí, úřadů a institucí spojených se Svatým stolcem s ostatními církvemi a církevními společnostmi.

Čl. 144

§ 1. Po předchozím předložení záležitostí papeži se dikasterium stará o vztahy s ostatními církvemi a církevními společnostmi. Podporuje teologický dialog a rozhovory s cílem posílit jednotu s nimi a využívá přitom spolupráce odborníků.

§ 2. Dikasteriu přísluší jmenovat katolické členy teologických dialogů, pozorovatele a delegáty pro

různá ekumenická setkání. Kdykoli se to zdá vhodné, zve na významnější setkání a události katolické církve pozorovatele nebo „bratrské delegáty“ z jiných církví a církevních společností.

§ 3. Dikasterium podporuje ekumenické iniciativy také na duchovní, pastorační a kulturní úrovni.

Čl. 145

§ 1. Vzhledem k tomu, že se dikasterium ze své podstaty musí často zabývat otázkami víry, je nutné, aby postupovalo v souladu s Dikasteriem pro nauku víry, zejména při vydávání veřejných dokumentů nebo prohlášení.

§ 2. Při řešení otázek týkajících se vztahů mezi východními katolickými církvemi a pravoslavnými církvemi nebo dalšími východními církvemi spolupracuje s Dikasteriem pro východní církve a Státním sekretariátem.

Čl. 146

S cílem pokročit ve vztazích mezi katolíky a židy je při dikasteriu zřízena Komise pro náboženské vztahy s judaismem. Řídí ji prefekt.

Dikasterium pro mezináboženský dialog

Čl. 147

Dikasterium pro mezináboženský dialog podporuje a upravuje vztahy s příslušníky a skupinami náboženství, která nejsou zahrnuta do pojmu křesťanství, s výjimkou judaismu, pro nějž je kompetentní Dikasterium pro podporu jednoty křesťanů.

Čl. 148

Dikasterium usiluje o to, aby dialog s vyznavači jiných náboženství probíhal vhodným způsobem, v postoji naslouchání, úcty a respektu. Rozvíjí s nimi různé formy vztahů, aby se za přispění všech podporoval mír, svoboda, sociální spravedlnost, ochrana a zachování stvoření, duchovní a morální hodnoty.

Čl. 149

§ 1. Dikasterium si je vědomo, že mezináboženský dialog se uskutečňuje prostřednictvím činnosti, teologické výměny a duchovní zkušenosti, a proto podporuje skutečné hledání Boha mezi všemi

lidmi. Podněcuje studium a konference vhodné k rozvoji vzájemné informovanosti a úcty, aby mohla růst lidská důstojnost a duchovní a morální bohatství lidí.

§ 2. Úkolem dikasteria je pomáhat diecézním/eparchiálním biskupům při formaci osob, které se věnují mezináboženskému dialogu.

Čl. 150

§ 1. S vědomím toho, že existují různé náboženské tradice, které upřímně hledají Boha, má dikasterium k dispozici specializovaný personál pro různé oblasti.

§ 2. Pro podporu vztahů s příslušníky různých náboženských vyznání jsou v dikasteriu pod vedením prefekta a ve spolupráci s příslušnými biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami zřízeny komise, včetně komise pro podporu vztahů s muslimy z náboženského hlediska.

Čl. 151

Při výkonu svých úkolů, pokud to daná věc vyžaduje, postupuje dikasterium v souladu s Dikasteriem pro nauku víry a v případě potřeby s Dikasterií pro východní církve a pro evangelizaci.

Čl. 152

§ 1. Při plnění svých úkolů dikasterium postupuje a plánuje své iniciativy v souladu s partikulárními církvemi, biskupskými konferencemi, jejich regionálními a kontinentálními uskupeními a východními hierarchickými strukturami.

§ 2. Dikasterium rovněž povzbuzuje jednotlivé církve k podnikání iniciativ v oblasti mezináboženského dialogu.

Dikasterium pro kulturu a vzdělávání

Čl. 153

§ 1. Dikasterium pro kulturu a vzdělávání usiluje o rozvoj lidských hodnot u člověka v duchu křesťanské antropologie a přispívá tak k plné realizaci následování Ježíše Krista.

§ 2. Dikasterium se skládá ze Sekce pro kulturu, která se věnuje podpoře kultury, pastorační

animaci a zvelebování kulturního dědictví, a ze Sekce pro vzdělávání, která rozvíjí základní principy vzdělávání ve vztahu ke školám, vyšším katolickým a církevním studijním a výzkumným institutům, a je kompetentní pro hierarchické rekurzy v těchto záležitostech.

Čl. 154

Sekce pro kulturu prosazuje a podporuje vztahy mezi Svatým stolcem a světem kultury, čelí mnoha požadavkům, které z nich vyplývají, a zejména podporuje dialog jako nezbytný nástroj opravdového setkání, vzájemné interakce a vzájemného obohacování, aby se různé kultury stále více otevíraly evangeliu i křesťanské víře a aby příznivci umění, literatury a věd, techniky a sportu poznali a pocítili uznání od církve jako osoby ve službě upřímného hledání pravdy, dobra a krásy.

Čl. 155

Sekce pro kulturu poskytuje svou pomoc a spolupráci, aby diecézní/eparchiální biskupové, biskupské konference a východní hierarchické struktury chránili a uchovávali historické dědictví, zejména právní dokumenty a nástroje vypovídající a svědčící o životě a pastorační péči církevních entit, jakož i umělecké a kulturní dědictví, které je třeba pečlivě ukládat v archivech, knihovnách a muzeích, kostelích a dalších budovách, aby bylo k dispozici všem zájemcům.

Čl. 156

§ 1. Sekce pro kulturu podporuje a povzbuzuje dialog mezi mnoha kulturami přítomnými uvnitř církve, čímž přispívá k vzájemnému obohacení.

§ 2. Usiluje o to, aby diecézní/eparchiální biskupové, biskupské konference a východní hierarchické struktury oceňovali a chránili místní kultury s jejich dědictvím moudrosti a spirituality jako bohatství pro celé lidstvo.

Čl. 157

§ 1. Sekce pro kulturu akceptuje vhodné iniciativy týkající se kultury; sleduje projekty, které realizují dané církevní instituce, a v případě potřeby jim nabízí svou spolupráci, aniž by byla dotčena autonomie jejich příslušných výzkumných programů.

§ 2. Po dohodě se Státním sekretariátem se zajímá o programy akcí podnikaných státy a mezinárodními organizacemi na podporu kultury a zhodnocování kulturního dědictví a sleduje je. V těchto oblastech se podle potřeby účastní mezinárodních setkání, odborných konferencí a pořádá nebo podporuje kongresy.

Čl. 158

Sekce pro kulturu vytváří a podporuje iniciativy pro dialog s těmi, kteří se sice nehlásí k určitému náboženství, ale upřímně usilují o setkání s Boží pravdou, a také projevuje pastorační zájem církve o ty, kteří nevyznávají žádné krédo.

Čl. 159

§ 1. Sekce pro vzdělávání spolupracuje s diecézními/eparchiálními biskupy, biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami, aby byly přijaty a prohloubeny základní principy vzdělávání, zejména katolického, a mohly se realizovat kontextuálně a kulturně.

§ 2. Podporuje diecézní/eparchiální biskupy, biskupské konference a východní hierarchické struktury, které mohou vydávat normy pro posílení katolické identity škol a institutů vyššího studia a definují jejich kritéria v konkrétním kulturním kontextu. Společně s nimi dbá na to, aby v doktrinálním učení byla zachována neporušenost katolické víry.

Čl. 160

§ 1. Sekce pro vzdělávání podporuje diecézní/eparchiální biskupy, biskupské konference a východní hierarchické struktury při stanovování norem, podle nichž mají být zřizovány katolické školy všech typů a stupňů, kde se má jako součást evangelizace poskytovat také výchovná pastorační péče.

§ 2. Zasazuje se o výuku katolického náboženství ve školách.

Čl. 161

§ 1. Sekce pro vzdělávání spolupracuje s diecézními/eparchiálními biskupy, biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami na tom, aby se v celé církvi podporoval vznik a rozvoj dostatečného a kvalifikovaného počtu církevních a katolických vyšších studijních institutů a dalších studijních institucí, v nichž se se zřetelem na křesťanskou pravdu prohlubují a podporují církevní disciplíny, humanitní a vědecká studia, aby studenti byli náležitě připraveni plnit své úlohy v církvi a ve společnosti.

§ 2. Je kompetentní k vyřizování nezbytných formalit pro uznání akademických titulů udělených jménem Svatého stolce ze strany států.

§ 3. Je kompetentní autoritou pro schvalování a zřizování vyšších studijních institutů a dalších církevních akademických institucí, pro schvalování jejich statutů a dohled na jejich dodržování, a to i ve vztahu k světským úřadům. Pokud jde o katolické instituty vyššího studia, zabývá se těmi záležitostmi, které podle právních předpisů spadají do pravomoci Svatého stolce.

§ 4. Podporuje spolupráci mezi církevními a katolickými instituty vyššího studia a jejich asociace.

§ 5. Je kompetentní vydávat *nihil obstat*, které, podle čl. 72 § 2, potřebují vyučující k tomu, aby mohli vyučovat teologické disciplíny.

§ 6. Spolupracuje s ostatními kompetentními dikasterii při podpoře diecézních/eparchiálních biskupů a jiných ordinářů/hierarchů, biskupských konferencí a východních hierarchických struktur při akademické formaci kleriků, členů institutů zasvěceného života, společností apoštolského života a laiků připravujících se na službu v církvi.

Čl. 162

Dikasterium pro kulturu a vzdělávání také koordinuje činnost řady papežských akademií, z nichž některé mají starobylý původ a jsou do nich přijímány významné mezinárodní osobnosti teologických a humanitních věd, vybrané z řad věřících i nevěřících. V současné době jsou to: Papežská akademie umění a literatury při Panteonu; Papežská římská archeologická akademie; Papežská teologická akademie; Papežská akademie svatého Tomáše; Papežská mezinárodní mariánská akademie; Papežská akademie *Cultorum Martyrum*; Papežská latinská akademie.

Dikasterium pro službu integrálnímu lidskému rozvoji

Čl. 163

§ 1. Dikasterium pro službu integrálnímu lidskému rozvoji má za úkol podporovat lidskou osobu a její Bohem danou důstojnost, lidská práva, zdraví, spravedlnost a mír. Zabývá se především otázkami souvisejícími s ekonomikou a prací, péčí o stvoření a o zem jako „společný domov“, migrací a humanitárními krizovými událostmi.

§ 2. Prohlubuje a šíří sociální nauku církve o integrálním lidském rozvoji a ve světle evangelia rozpoznává a interpretuje potřeby a obavy lidstva své doby i budoucnosti.

§ 3. Podporuje partikulární církve, biskupské konference, jejich regionální a kontinentální uskupení a východní hierarchické struktury v oblasti integrální podpory lidstva a uznává jejich přínos.

§ 4. Využívá přínos odborníků patřících k institutům zasvěceného života a společností apoštolského života a přínos institucí pro rozvoj a humanitární pomoc. Spolupracuje se zástupci občanské společnosti a mezinárodních organizací, přičemž respektuje pravomoci Státního sekretariátu.

Čl. 164

Dikasterium ve spolupráci s biskupskými konferencemi, jejich regionálními a kontinentálními uskupeními a východními hierarchickými strukturami doprovází procesy uplatňování magisteria církve v oblasti ochrany a integrálního rozvoje životního prostředí, spolupracuje s příslušníky jiných křesťanských vyznání a jiných náboženství, se světskými úřady a organizacemi a s mezinárodními organizacemi.

Čl. 165

V rámci své činnosti na podporu spravedlnosti a míru dikasterium:

1. aktivně pracuje na prevenci a řešení konfliktů, a to i tím, že po dohodě se Státním sekretariátem a za účasti biskupských konferencí a východních hierarchických struktur identifikuje a analyzuje možné situace, které by je mohly vyvolávat,
2. zavazuje se hájit a podporovat důstojnost a základní práva lidské osoby, jakož i sociální, hospodářská a politická práva,
3. podporuje iniciativy proti obchodování s lidmi, nucené prostituci, vykořisťování nezletilých a zranitelných osob, proti různým formám otroctví a mučení a usiluje o to, aby mezinárodní společenství bylo pozorné a citlivé na zacházení s vězni a na jejich životní podmínky a podporovalo zrušení trestu smrti,
4. snaží se o to, aby v partikulárních církvích – v případě potřeby také prostřednictvím příslušných pastoračních struktur – byla migrantům, uprchlíkům, vysídleným osobám a dalším subjektům lidské mobility, které potřebují zvláštní pastorační péči, poskytována účinná a vhodná materiální a duchovní pomoc.

Čl. 166

§ 1. Dikasterium podporuje pastorační námořníky v partikulárních církvích, a to jak na moři, tak v přístavech, zejména prostřednictvím *Díla apoštolátu na moři*, jehož vedení vykonává.

§ 2. Stejně tak se stará o ty, kteří jsou zaměstnáni nebo pracují na letištích či v letadlech.

Čl. 167

Dikasterium ve spolupráci s biskupskými konferencemi, jejich regionálními a kontinentálními uskupeními a východními hierarchickými strukturami podporuje boj proti chudobě a spolupracuje s národními a mezinárodními kooperačními institucemi na dosažení integrálního lidského rozvoje. Podporuje iniciativy proti korupci a ve prospěch řádné správy veřejných záležitostí, aby sloužila obecnému zájmu a zvyšovala důvěru v mezinárodní společenství.

Čl. 168

Dikasterium prosazuje a obhazuje spravedlivé modely ekonomiky a střídmeho životního stylu, zejména podporou iniciativ proti ekonomickému a sociálnímu vykořisťování chudých zemí, proti asymetrickým obchodním vztahům, finančním spekulacím a rozvojovým modelům, které způsobují vyloučení.

Čl. 169

Dikasterium spolupracuje s diecézními/eparchiálními biskupy, biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami, aby rostlo povědomí o míru, angažovanost ve prospěch spravedlnosti a solidarita s nejslabšími a sociálně slabými lidmi, zejména u příležitosti jejich vlastních *Světových dnů*.

Čl. 170

Spolu s biskupskými konferencemi, jejich regionálními a kontinentálními uskupeními a východními hierarchickými strukturami analyzuje dikasterium hlavní příčiny migrace a útěku ze zemí původu a usiluje o jejich odstranění; podporuje iniciativy solidarity a integrace v hostitelských zemích. Po dohodě se Státním sekretariátem spolupracuje s rozvojovými a humanitárními organizacemi a mezinárodními organizacemi při vypracovávání a přijímání předpisů ve prospěch uprchlíků, žadatelů o azyl a migrantů.

Čl. 171

Dikasterium prosazuje a podporuje spravedlivou a integrální zdravotní péči. Podporuje iniciativy diecézí/eparchií, institutů zasvěceného života, společností apoštolského života, charit a laických sdružení, aby se zabránilo marginalizaci nemocných a postižených, nedostatečné péči kvůli nedostatku personálu, nemocničního vybavení a zásobování léky v chudých zemích. Věnuje pozornost nedokončenému výzkumu v boji proti nemocem.

Čl. 172

§ 1 Dikasterium spolupracuje se Státním sekretariátem rovněž tím způsobem, že se spolu s delegacemi Svatého stolce účastní mezivládních setkání v záležitostech, které spadají do jeho kompetence.

§ 2. Udrží úzké vztahy se Státním sekretariátem, zejména pokud se prostřednictvím dokumentů nebo prohlášení hodlá veřejně vyjadřovat k otázkám týkajícím se vztahů s vládami zemí a s dalšími subjekty mezinárodního práva.

Čl. 173

Dikasterium spolupracuje s aktivitami Svatého stolce pro humanitární pomoc v krizových oblastech a kooperuje s církevními humanitárními intervenčními a rozvojovými organizacemi.

Čl. 174

§ 1. Dikasterium udržuje úzké vztahy s Papežskou akademií sociálních věd a Papežskou akademií pro život, s ohledem na jejich statuty.

§ 2. Má pravomoci vůči *Caritas Internationalis* a Mezinárodní katolické migrační komisi podle jejich stanov.

§ 3. Vykonává pravomoci, které jsou zákonem vyhrazeny Svatému stolci při zakládání mezinárodních charitativních sdružení a fondů zřízených pro tytéž účely a při dohledu nad nimi, v souladu s ustanoveními jejich příslušných stanov a v souladu s platnými předpisy.

Dikasterium pro legislativní texty

Čl. 175

§ 1. Dikasterium pro legislativní texty podporuje a šíří v církvi znalost a přijetí kanonického práva latinské církve i východních církví a nabízí pomoc při jeho správné aplikaci.

§ 2. Vykonává své úkoly ve službách papeže, kuriálních institucí a úřadů, diecézních/eparchiálních biskupů, biskupských konferencí, východních hierarchických struktur a také nejvyšších představených institutů zasvěceného života a společností apoštolského života papežského práva.

§ 3. Při plnění svých úkolů využívá spolupráce kanonistů z různých kultur a působících na různých kontinentech.

Čl. 176

Úkolem tohoto dikasteria je formulovat autentický výklad církevních zákonů, schválený specifickou formou papežem jako nejvyšším zákonodárcem a interpretem, přičemž otázky většího významu dříve konzultuje s kuriálními institucemi a úřady Římské kurie kompetentními v dotčených záležitostech.

Čl. 177

V případě, že se objeví právní pochybnost, která nevyžaduje autentický výklad, může dikasterium nabídnout vhodná objasnění významu norem prostřednictvím výkladu formulovaného v souladu s kritérii stanovenými kanonickým právem. Tato vysvětlení mohou mít podobu prohlášení nebo vysvětlujících nót.

Čl. 178

Dikasterium na základě studia stávající legislativy latinské církve a východních církví a na základě podnětů, které dostává z církevní praxe, zkoumá možnou přítomnost *lacunae legis* a předkládá papeži vhodné návrhy na jejich odstranění. Ověřuje také případnou potřebu aktualizace stávajících právních předpisů a navrhuje jejich změny, čímž zajišťuje soulad a účinnost práva.

Čl. 179

Dikasterium pomáhá kuriálním institucím při přípravě obecných prováděcích nařízení, instrukcí a dalších textů normativní povahy, aby odpovídaly požadavkům platného všeobecného práva a byly redigovány v náležité právní formě.

Čl. 180

Obecná nařízení vydávaná plenárními koncily nebo biskupskými konferencemi a východními hierarchickými strukturami jsou tomuto dikasteriu předkládána dikasteriem, které je oprávněné k udělení *recognitio*, aby je posoudilo po právní stránce.

Čl. 181

Dikasterium na žádost zainteresovaných stran určuje, zda zákony a všeobecné dekrety vydané zákonodárci mají charakter nižšího stupně než papež v souladu s všeobecnými zákony církve.

Čl. 182

§ 1. Dikasterium podporuje studium kanonického práva latinské církve a východních církví a dalších legislativních textů pořádáním interdikasteriálních setkání a konferencí a podporou mezinárodních i národních asociací kanonistů.

§ 2. Dikasterium věnuje zvláštní pozornost správné kanonické praxi, aby bylo právo v církvi náležitě chápáno a správně uplatňováno; stejně tak v případě potřeby upozorňuje kompetentní autoritu na vznik nelegitimních praktik a poskytuje v tomto ohledu rady.

Dikasterium pro komunikaci

Čl. 183

Dikasterium pro komunikaci se zabývá celým komunikačním systémem Apoštolského stolce a ve strukturální jednotě i s ohledem na příslušné provozní charakteristiky sjednocuje všechny složky Svatého stolce působící v oblasti komunikace tak, aby celý systém koherentně odpovídal potřebám evangelizačního poslání církve v podmínkách, které charakterizuje přítomnost a rozvoj digitálních médií, faktorů konvergence a interaktivity.

Čl. 184

Dikasterium zajišťuje potřeby evangelizačního poslání církve s využitím produkčních modelů, technologických inovací a forem komunikace, které jsou v současnosti k dispozici a mohou se vyvinout v následujícím období.

Čl. 185

Kromě explicitních operativních funkcí, jež jsou mu svěřeny, dikasterium také prohlubuje a rozvíjí ve vlastním smyslu teologické a pastorační aspekty komunikační činnosti církve. V tomto smyslu usiluje i na úrovni vzdělávání o to, aby se komunikace neredukovala na ryze technologické a účelové postupy.

Čl. 186

Úkolem dikasteria je usilovat o to, aby si věřící stále více uvědomovali povinnost, kterou má každý, a sice angažovat se, aby rozličné sdělovací prostředky byly k dispozici pastoračnímu poslání církve a sloužily rozvoji civilizace a mravů; věnuje se tomu, aby se toto povědomí zvyšovalo zejména u příležitosti slavení *Světového dne sdělovacích prostředků*.

Čl. 187

Pro svou činnost využívá dikasterium konektivitu a síťovou infrastrukturu Vatikánského městského státu v souladu s konkrétními právními předpisy a mezinárodními závazky, které Svatý stolec přijal. Při výkonu svých úkolů spolupracuje s kuriálními institucemi kompetentními v dané oblasti, zejména se Státním sekretariátem.

Čl. 188

Dikasteriu přísluší podporovat ostatní kuriální instituce a úřady, instituce spojené se Svatým stolicí, Guvernát Vatikánského městského státu a další orgány se sídlem ve Vatikánském městském státě nebo závislé na Apoštolském stolci v jejich komunikačních aktivitách.

VI.

JUSTIČNÍ ORGÁNY

Čl. 189

§ 1. Služba justičních orgánů je jednou ze základních funkcí při řízení církve. Cílem této služby, kterou každý z orgánů vykonává na fóru své vlastní působnosti, je vlastní poslání církve: hlásat a nastolovat Boží království a konat prostřednictvím řádu spravedlnosti uplatňovaného s kanonickou umírněností pro spásu duší, která je v církvi vždy nejvyšším zákonem.

§ 2. Řádnými orgány spravedlnosti jsou: Apoštolská penitenciárie, Nejvyšší tribunál Apoštolské signatury a Tribunál Římské rotty. Tyto tři orgány jsou na sobě nezávislé.

Apoštolská penitenciárie

Čl. 190

§ 1. Apoštolská penitenciárie má pravomoc nade vším, co se týká vnitřního oboru a odpustků jako projevů Božího milosrdenství.

§ 2. Řídí ji vrchní penitenciář, kterému pomáhá regent, jemuž napomáhá několik úředníků.

Čl. 191

Pro vnitřní obor svátostný i nesvátostný uděluje osvobození od nápravných trestů, dispenze, záměny, sanace, prominutí a další milosti.

Čl. 192

§ 1. Apoštolská penitenciárie zajišťuje, aby v papežských bazilikách v Římě byl dostatečný počet penitenciářů vybavených příslušnými pověřenými.

§ 2. Dohlíží na řádné vzdělávání penitenciářů jmenovaných pro papežské baziliky i penitenciářů

jmenovaných jinam.

Čl. 193

Apoštolské penitenciarii je svěřeno to, co se týká udělování a užívání odpustků, aniž by tím byly dotčeny pravomoci Dikasteria pro nauku víry v oblasti zkoumání všeho, co se týká nauky, a Dikasteria pro bohoslužbu a svátosti v oblasti obřadů.

Nejvyšší tribunál Apoštolské signatury

Čl. 194

Apoštolská signatura vykonává funkci nejvyššího církevního soudu a také zajišťuje řádný výkon spravedlnosti v církvi.

Čl. 195

§ 1. Nejvyšší tribunál Apoštolské signatury se skládá z kardinálů, biskupů a kněží jmenovaných papežem na pět let a předsedá mu kardinál prefekt.

§ 2. Prefektovi je při výkonu činnosti soudu nápomocen sekretář.

Čl. 196

Apoštolská signatura jakožto soud s řádnou jurisdikcí má v kompetenci:

1. vymáhání neplatnosti a žádosti o *restitutio in integrum* proti rozsudkům Římské roty,
2. stížnosti ve věcech osobního stavu, když Římská rota odmítla nové projednání,
3. námitky podjatosti a jiné záležitosti proti soudcům Římské roty z důvodu jednání při výkonu jejich služby,
4. spory o příslušnost mezi soudy, které nepodléhají témuž odvolacímu soudu.

Čl. 197

§ 1. Apoštolská signatura jako správní soud Římské kurie posuzuje rekurzy proti individuálním správním aktům, ať už vydaným dikasterii a Státním sekretariátem nebo jimi schváleným, kdykoli se jedná o to, zda napadený akt při rozhodování nebo projednávání porušil nějaký zákon.

§ 2. V těchto případech může Apoštolská signatura kromě posouzení porušení práva rozhodnout, pokud o to předkladatel rekursu požádá, také o náhradě škody způsobené projednávaným aktem.

§ 3. Rozhoduje také o dalších správních sporech, které mu předloží papež nebo kuriální instituce. A konečně rozhoduje o kompetenčních sporech, které vznikají mezi dikasterii navzájem a mezi nimi a Státním sekretariátem.

Čl. 198

Apoštolské signatuře jakožto správnímu orgánu v disciplinárních věcech rovněž přísluší:

1. vykonávat dohled nad řádným výkonem spravedlnosti u různých církevních soudů a v případě potřeby přijímat opatření proti soudnímu personálu, advokátům nebo prokurátorům,
2. rozhodovat o žádostech adresovaných Apoštolskému stolci, aby byla kauza postoupena Římské rotě,
3. rozhodovat o jakékoli žádosti týkající se výkonu spravedlnosti,
4. prodlužovat působnost soudů nižšího stupně,
5. udělit schválení odvolacího soudu, jakož i, pokud je to vyhrazeno Svatému stolci, souhlas se zřízením interdiecézních / intereparchiálních / interrituálních regionálních, národních a v případě potřeby i nadnárodních soudů.

Čl. 199

Apoštolská signatura se řídí vlastním zákonem.

Tribunál Římské roty

Čl. 200

§ 1. Tribunál Římské roty obvykle působí jako vyšší odvolací instance při Apoštolském stolci na ochranu práv v církvi; zajišťuje jednotu judikatury a svými rozsudky je nápomocen soudům nižšího stupně.

§ 2. Při tribunálu Římské roty je zřízen úřad, jemuž přísluší posoudit skutečnost, že manželství nebylo dokonáno a že existuje spravedlivý důvod pro udělení dispenze.

§ 3. Tento úřad je také kompetentní řešit kauzy neplatnosti svěcení, a to v souladu s všeobecným

a vlastním právem, podle jednotlivých případů.

Čl. 201

§ 1. Tribunál má kolegiální strukturu a skládá se z určitého počtu soudců vyznačujících se osvědčenou naukou, kompetencí a zkušenostmi, které vybírá papež z různých částí světa.

§ 2. Předsedou kolegia tribunálu je jako *primus inter pares* děkan, který je jmenován na pět let papežem, jenž ho vybírá z řad samotných soudců.

§ 3. Úřad pro řízení ohledně dispenze od platného a nedokonaného manželství a pro případy neplatnosti svěcení moderuje děkan, kterému pomáhají jeho úředníci, pověření komisaři a konzultori.

Čl. 202

§ 1. Tribunál Římské roty projednává v druhé instanci záležitosti, které byly rozhodnuty řádnými soudy první instance a jsou podány Svatému stolci zákonným odvoláním.

§ 2. Rozhoduje ve třetí a další instanci záležitosti již projednané týměž apoštolským tribunálem a kterýmkoliv jiným soudem, pokud nejde o záležitost pravomocně odsouzenou.

Čl. 203

§ 1. Římská rota kromě toho soudí v první instanci:

1. biskupy ve sporných věcech, pokud se nejedná o práva nebo majetek právnické osoby zastoupené biskupem,
2. opaty primasy nebo opaty představené mnišských kongregací a nejvyšší představené institutů zasvěceného života a společností apoštolského života papežského práva,
3. diecéze/eparchie nebo jiné církevní osoby, ať fyzické, nebo právnické, které nemají jiného představeného než papeže;
4. záležitosti, které papež svěřil tomuto tribunálu.

§ 2. Stejně záležitosti soudí i ve druhé a další instanci, pokud není stanoveno jinak.

Čl. 204

Tribunál Římské roty se řídí vlastním právem.

VII.

EKONOMICKÉ ORGÁNY

Rada pro ekonomické záležitosti

Čl. 205

§ 1. Radě pro ekonomické záležitosti přísluší dohled nad strukturou a administrativní a finanční činností kuriálních institucí a úřadů, institucí spojených se Svatým stolcem nebo se k němu vztahujících, které jsou uvedeny v seznamu připojeném k jejím stanovám.

§ 2. Rada pro ekonomické záležitosti vykonává své úkoly ve světle sociální nauky církve, v souladu s mezinárodně uznávanými a osvědčenými postupy ve veřejné správě, s cílem etického a účinného správního a finančního řízení.

Čl. 206

§ 1. Rada se skládá z osmi kardinálů nebo biskupů, kteří zastupují univerzalitu církve, a ze sedmi laiků, vybraných z odborníků různých národností. Jejích patnáct členů je jmenováno papežem na pět let.

§ 2. Radu svolává a předsedá jí kardinál koordinátor, kterému pomáhá sekretář.

§ 3. Prefekt Sekretariátu pro ekonomiku se účastní zasedání rady bez hlasovacího práva.

Čl. 207

Rada předkládá papeži ke schválení směrnice a pravidla, která mají zajistit, že:

1. je chráněn majetek subjektů a správních orgánů podléhajících jejímu dohledu,
2. snižují se majetková a finanční rizika,
3. lidské, materiální a finanční zdroje jsou přidělovány racionálně a jsou spravovány obezřetně, efektivně a transparentně,
4. subjekty a správní orgány plní své úkoly účinným způsobem, v souladu s činnostmi, programy a rozpočty, které pro ně byly schváleny.

Čl. 208

Rada stanovuje kritéria, včetně stanovení hodnoty, od které úkony zcizení, nabytí nebo mimořádné správy prováděné subjekty, nad nimiž vykonává dohled, vyžadují *ad validitatem* schválení prefekta Sekretariátu pro ekonomické záležitosti.

Čl. 209

§ 1. Rada schvaluje roční rozpočet a souhrnnou konsolidovanou rozvahu Svatého stolce a předkládá je papeži.

§ 2. Během uprázdnění papežského stolce předkládá Rada pro ekonomiku nejnovější souhrnné konsolidované rozvahy Svatého stolce a rozpočty na běžný rok kardinálu kamerlengovi Svaté církve římské.

Čl. 210

Od Úřadu pro finanční dohled a informace si rada v případě potřeby a při respektování autonomie jeho jednání vyžádá informace, které se týkají cílů jeho činnosti, a je s roční pravidelností informována o činnosti Institutu pro náboženská díla.

Čl. 211

Rada zkoumá návrhy předložené Sekretariátem pro ekonomiku, jakož i případné návrhy různých správních orgánů Svatého stolce, Úřadu pro finanční dohled a informace a dalších orgánů uvedených v jejích stanovách.

Sekretariát pro ekonomiku

Čl. 212

§ 1. Sekretariát pro ekonomiku působí jako papežský sekretariát pro ekonomické a finanční záležitosti.

§ 2. Vykonává kontrolu a dohled ve správních, ekonomických a finančních záležitostech nad kuriálními institucemi, úřady a nad institucemi spojenými se Svatým stolicí nebo se k němu vztahujícími, které jsou uvedeny v seznamu připojeném ke stanovám Rady pro ekonomické záležitosti.

§ 3. Vykonává také patřičnou kontrolu nad Haléřem svatého Petra a ostatními papežskými fondy.

Čl. 213

§ 1. Sekretariátu pro ekonomiku předsedá prefekt, kterému pomáhá sekretář.

§ 2. Orgán je rozdělen do dvou funkčních oblastí: jedna pro regulaci, kontrolu a dohled v hospodářských a finančních záležitostech, druhá pro regulaci, kontrolu a dohled ve správních záležitostech.

Čl. 214

§ 1. Sekretariát pro ekonomiku má vyslechnout Radu pro ekonomické záležitosti a předložit jí k posouzení návrhy a usměrnění vztahující se k předpisům v záležitostech zásadního významu nebo týkajících se obecných zásad.

§ 2. Při vypracovávání návrhů nebo usměrnění vede Sekretariát pro ekonomiku vhodné konzultace, přičemž náležitě zohledňuje autonomii a pravomoci subjektů a správních orgánů.

§ 3. Ve věcech týkajících se vztahů se státy a s dalšími subjekty mezinárodního práva jedná Sekretariát pro ekonomiku ve spolupráci se Státním sekretariátem, který má výlučnou pravomoc.

Čl. 215

Sekretariát pro ekonomiku:

1. vydává pokyny týkající se ekonomických a finančních záležitostí Svatého stolce a kontroluje, že činnosti probíhají v souladu se schválenými operačními plány a programy,
2. monitoruje správní, hospodářské a finanční činnosti institucí, které byly svěřeny pod jeho kontrolu a dohled; navrhuje a zajišťuje případná nápravná opatření,
3. připravuje roční rozpočet a kontroluje pak jeho dodržování, a připravuje souhrnnou konsolidovanou rozvahu Svatého stolce a předkládá je Radě pro ekonomické záležitosti,
4. provádí každoroční hodnocení rizik majetkové a finanční situace Svatého stolce a předkládá je Radě pro ekonomické záležitosti.

Čl. 216

Sekretariát pro ekonomiku:

1. formuluje směrnice, pokyny, vzory a postupy pro zadávání dodavatelských zakázek, jejichž cílem je zajistit, aby veškeré zboží a služby požadované kuriálními institucemi a úřady a institucemi spojenými se Svatým stolicí nebo se k němu vztahujícími byly zadávány co

nejbezpečnějším, nejefektivnějším a nejhospodárnějším způsobem, v souladu s odpovídajícími interními kontrolami a postupy,

2. poskytuje vhodné informační nástroje, které umožňují účinné a transparentní správní, hospodářské a finanční řízení a zajišťují věrné vedení archivů a účetnictví v souladu se schválenými normami a postupy.

Čl. 217

§ 1. Při Sekretariátu pro ekonomiku je zřízeno Ředitelství pro lidské zdroje Svatého stolce, které v součinnosti se zainteresovanými institucemi zajišťuje všechny záležitosti týkající se postavení a pracovního řízení personálu a spolupracovníků institucí, které podléhají příslušným právním předpisům Svatého stolce, aniž jsou dotčena ustanovení čl. 48 odst. 2.

§ 2. Sekretariát pro ekonomiku prostřednictvím tohoto ředitelství mimo jiné schvaluje přijímání zaměstnanců, ověřuje všechny požadavky a schvaluje organizační tabulky entit.

Čl. 218

§ 1. Sekretariát pro ekonomiku schvaluje každý akt zcizení, nabytí nebo mimořádné správy prováděný kuriálními institucemi a úřady a institucemi spojenými se Svatým stolcem nebo se k němu vztahujícími, pro který se vyžaduje jeho schválení *ad validitatem*, podle kritérií stanovených Radou pro ekonomické záležitosti.

§2. Během uprázdnění papežského stolce poskytuje Sekretariát pro ekonomiku kardinálu kamerlengovi Svaté římské církve všechny požadované informace o ekonomické situaci Svatého stolce.

Správa majetku Apoštolského stolce

Čl. 219

§ 1. Správa majetku Apoštolského stolce je orgánem odpovědným za správu a hospodaření s nemovitým a movitým majetkem Svatého stolce určeným k zajištění prostředků nezbytných k plnění řádné funkce Římské kurie pro dobro partikulárních církví a v jejich službách.

§ 2. Odpovídá za správu nemovitého a movitého majetku subjektů, které svěřily svůj majetek Svatému stolci, v souladu s konkrétním účelem, pro který byl majetek pořízen, a s usměrňováními a obecnými zásadami schválenými příslušnými orgány.

§ 3. Finanční transakce uvedené v § 1 a 2 se provádějí prostřednictvím Institutu pro náboženská díla (*Istituto per le Opere di Religione*).

Čl. 220

§ 1. Správa majetku Apoštolského stolce zajišťuje vše potřebné pro běžnou činnost Římské kurie, stará se o pokladnu, účetnictví, nákupy a další služby.

§ 2. Správa majetku Apoštolského stolce může vykonávat služby uvedené v § 1 také pro instituce spojené se Svatým stolcem nebo se k němu vztahující, pokud o to požádají nebo je to nařízeno.

Čl. 221

§ 1. V čele Správy majetku Apoštolského stolce stojí předseda. Asistuje mu sekretář a rada složená z kardinálů, biskupů, kněží a laiků, kteří mu pomáhají při vypracovávání strategických plánů této instituce a při hodnocení jejích výsledků.

§ 2. Vnitřní organizace instituce je rozčleněna do tří funkčních oblastí, které se starají o správu majetku, finanční záležitosti a služby.

§ 3. Instituce využívá poradenství odborníků v oblasti jejich působnosti, jmenovaných podle čl. 16 a 17 § 1.

Úřad generálního auditora

Čl. 222

Úřad generálního auditora je pověřen auditem souhrnné konsolidované účetní závěrky Svatého stolce.

Čl. 223

§ 1. Úřad je podle ročního programu auditu schváleného Radou pro ekonomické záležitosti odpovědný za audit ročních účetních závěrek jednotlivých kuriálních institucí a úřadů, institucí spojených se Svatým stolcem nebo k němu se vztahujících, které jsou zahrnuty do výše uvedených souhrnných konsolidovaných účetních závěrek.

§ 2. Roční program auditu předkládá generální auditor ke schválení Radě pro ekonomické záležitosti.

Čl. 224

§ 1. Úřad generálního auditora provádí na žádost Rady pro ekonomické záležitosti nebo Sekretariátu pro ekonomiku nebo osob zodpovědných za subjekty a správní orgány uvedené v čl. 205 § 1 audity konkrétních situací týkajících se: nesrovnalostí při využívání nebo přidělování finančních nebo materiálních zdrojů; nesrovnalostí při zadávání zakázek nebo provádění transakcí či dispozic; korupčních jednání nebo podvodů. Stejně audity může samostatně zahájit generální auditor, který o tom, s uvedením důvodů, předem informuje kardinála koordinátora Rady pro ekonomické záležitosti.

§ 2. Generální auditor dostává informace o zvláštních situacích od osob, které se o nich dovědí z důvodu výkonu svých úkolů. Po přezkoumání těchto informací je spolu se závěrem předkládá prefektovi Sekretariátu pro ekonomické záležitosti, a pokud to považuje za nutné, také kardinálu koordinátorovi Rady pro ekonomiku.

Komise pro vyhrazené záležitosti**Čl. 225**

Komisi pro vyhrazené záležitosti přísluší:

1. schvalovat jakékoli úkony právní, hospodářské nebo finanční povahy, které musí být pro vyšší dobro církve nebo jednotlivců chráněny tajemstvím a vyňaty z kontroly a dohledu příslušných orgánů,
2. kontrolovat smlouvy Svatého stolce, které podle zákona vyžadují důvěrnost, a dohlížet na ně.

Čl. 226

Komise se podle svých stanov skládá z členů jmenovaných na pět let papežem. V jejím čele stojí předseda, kterému pomáhá sekretář.

Výbor pro investice**Čl. 227**

§ 1. Výbor pro investice je odpovědný za zajištění etického charakteru movitých investic Svatého stolce v souladu se sociální naukou církve a zároveň za jejich výnosnost, přiměřenost a rizikovost.

§ 2. Výbor se podle svých stanov skládá ze členů a vysoce kvalifikovaných odborníků, které na pět let jmenuje papež. V jeho čele stojí předseda, kterému pomáhá sekretář.

VIII.

ÚŘADY

Prefektura papežského domu

Čl. 228

§ 1. Prefektura má na starosti vnitřní řád týkající se papežského domu a řídí, pokud jde o kázeň a službu, všechny, kdo tvoří papežskou kapli a rodinu.

§ 2. V jejím čele stojí prefekt, jemuž pomáhá regent, jmenovaní na pět let papežem, jimž napomáhá několik úředníků.

Čl. 229

§ 1. Prefektura papežského domu se stará o organizaci a průběh papežských obřadů, s výjimkou ryze liturgické části, a stanovuje pořadí přednosti.

§ 2. Její povinností je organizovat službu v předsálí a zajišťovat veřejné, zvláštní a soukromé audience papeže a návštěvy osob, a to po konzultaci se Státním sekretariátem pokaždé, když to okolnosti vyžadují. Zařizuje vše, co je třeba udělat, když jsou přijati na slavnostní audienci samotným papežem hlavy států, předsedové vlád, ministři, veřejné autority a další významné osobnosti, stejně jako velvyslanci.

§ 3. Zabývá se záležitostmi ohledně duchovních cvičení papeže, kardinálského kolegia a Římské kurie.

Čl. 230

§ 1. Prefektuře přísluší připravit každou návštěvu papeže na území Vatikánu, v Římě nebo při cestách po Itálii.

§ 2. Prefekt doprovází papeže pouze při setkáních a návštěvách na vatikánském území.

Úřad pro papežské bohoslužby

Čl. 231

§ 1. Úřadu pro papežské bohoslužby přísluší připravovat vše potřebné pro liturgická a jiná posvátná slavení ve Vatikánu, jimž předsedá, účastní se jich nebo jim asistuje papež nebo kardinál či prelát jeho jménem či z jeho pověření; řídit je v souladu s platnými liturgickými předpisy a zařizovat vše, co je potřebné nebo užitečné pro jejich důstojný průběh a pro aktivní účast věřících.

§ 2. Úřad se rovněž stará o přípravu a průběh všech papežských bohoslužeb, které se konají během pastoračních návštěv papeže na jeho apoštolských cestách, s ohledem na specifické rysy příslušející bohoslužbám.

Čl. 232

§ 1. V čele úřadu stojí magistr papežských bohoslužeb, kterého na pět let jmenuje papež. Při posvátných obřadech mu pomáhají papežští ceremoniáři, které na pět let jmenuje papež.

§ 2. V úřadu asistují magistrovi různí úředníci a poradci.

Čl. 233

§ 1. Magistr papežských bohoslužeb je rovněž zodpovědný za papežskou sakristii a kaple apoštolského paláce.

§ 2. Je také zodpovědný za Papežský pěvecký sbor s úkolem řídit všechny liturgické, pastorační, duchovní, umělecké a vzdělávací činnosti a oblasti tohoto sboru, zahrnutého do úřadu jako specifické místo služby papežským liturgickým obřadům, a zároveň chránit a podporovat prestižní umělecko-hudební dědictví, které samotný sbor po staletí vytvářel pro slavnostní liturgie papežů.

Čl. 234

Do pravomoci úřadu patří slavení konzistoře a vedení liturgických slavností kardinálského kolegia během sede vacante.

Kamerlengo Svaté církve římské

Čl. 235

§ 1. Kardinál kamerlengo Svaté církve římské vykonává funkce, které mu ukládá zvláštní zákon o uprázdnění apoštolského stolce a volbě papeže.

§ 2. Kardinál kamerlengo Svaté církve římské a zástupce kamerlenga jsou jmenováni papežem.

§ 3. Při výkonu svěřených úkolů pomáhají kardinálu kamerlengovi Svaté církve římské pod jeho vedením a odpovědností tři kardinálové asistenti, z nichž jeden je kardinál koordinátor Rady pro ekonomické záležitosti a další dva jsou určeni způsobem stanoveným normami o uprázdnění apoštolského stolce a volbě papeže.

Čl. 236

Kardinál kamerlengo Svaté církve římské je po dobu uprázdnění Apoštolského stolce pověřen úkolem starat se o jeho majetek a majetková práva a spravovat je. V případě zabránění výkonu jeho úřadu přebírá tyto úkoly zástupce kamerlenga.

Čl. 237

Během uprázdnění papežského stolce je právem a povinností kardinála kamerlenga Svaté církve římské:

1. vyžádat si od všech administrativních jednotek podléhajících Svatému stolci zprávy o jejich majetkovém a hospodářském stavu, jakož i informace o probíhajících mimořádných úkonech,
2. vyžádat si od Rady pro ekonomické záležitosti rozpočty a souhrnné konsolidované účetní uzávěrky Svatého stolce za předchozí rok, jakož i rozpočet na rok následující,
3. v případě potřeby si vyžádat od Sekretariátu pro ekonomiku veškeré informace týkající se ekonomického stavu Svatého stolce.

IX.

ADVOKÁTI

Seznam advokátů Římské kurie

Čl. 238

Kromě seznamu advokátů Římské roty existuje seznam advokátů, kteří jsou způsobilí na žádost zainteresovaných osob převzít obhajobu případů před Nejvyšším tribunálem soudem Apoštolské signatury a také poskytovat své služby při hierarchických rekurzech před kuriálními institucemi.

Čl. 239

§ 1. Do tohoto seznamu mohou být zapsáni odborníci, kteří se vyznačují náležitou průpravou prokázanou akademickými tituly, příkladným křesťanským životem, mravní bezúhonností a odbornými schopnostmi.

§ 2. Státní sekretář po konzultaci se stálou komisí zřízenou k tomuto účelu zajistí zápis do seznamu těch odborníků, kteří splňují požadavky uvedené v § 1 a kteří podali příslušnou žádost. Pokud tyto požadavky přestanou splňovat, budou ze seznamu vyškrtnuti.

Sbor advokátů Svatého stolce**Čl. 240**

§ 1. Sbor advokátů Svatého stolce tvoří přednostně osoby zapsané v seznamu advokátů Římské kurie. Mohou se jménem Svatého stolce nebo kuriálních institucí ujmout obhajoby kauz před církevními i světskými soudy.

§ 2. Advokáti Svatého stolce jsou jmenováni státním sekretářem po vyslechnutí komise uvedené v čl. 239 § 2 na pětileté funkční období, které lze opakovat; jejich funkce končí dosažením věku 75 let a mohou být ze závažných důvodů odvoláni.

§ 3. Advokáti Svatého stolce jsou povinni vést bezúhonný a příkladný křesťanský život a plnit svěřené úkoly co nejsvědomitěji a pro dobro církve.

X.**INSTITUTE SPOJENÉ SE SVATÝM STOLCEM****Čl. 241**

Existuje několik institucí, jak starobylého původu, tak nově zřízených, které sice nejsou řádnou součástí Římské kurie a mají vlastní právní subjektivitu, nicméně poskytují různé služby potřebné nebo užitečné pro samotného papeže, Římskou kurii a univerzální církve a jsou se samotnou kurií spojeny.

Čl. 242

Vatikánský apoštolský archiv je instituce, která vykonává svou specifickou činnost spočívající v uchovávaní a vyhodnocování akt a dokumentů týkajících se řízení univerzální církve, aby byly především k dispozici Svatému stolci a Římské kúrii při plnění jejích činností a druhotně aby na základě papežského pověření byly pro všechny badatele bez rozdílu země či náboženství pramenem událostí pro poznání (včetně světského), jež byly v průběhu času úzce spjaté se životem církve.

Čl. 243

Vatikánská apoštolská knihovna, instituce starobylého původu, je významným nástrojem církve pro rozvoj a šíření kultury a k podpoře činnosti Apoštolského stolce. Jejím úkolem je prostřednictvím různých sekcí shromažďovat a uchovávat nesmírně bohaté dědictví vědy a umění a zpřístupňovat je vědcům, kteří hledají pravdu.

Čl. 244

Stavební hut' baziliky sv. Petra (*Fabbrica di San Pietro*) má podle vlastních norem na starosti vše, co se týká papežské baziliky svatého Petra, v níž se nachází památka mučednické smrti a hrob tohoto apoštola, a to jak ochranu a výzdobu budovy, tak i vnitřní kázeň správců i poutníků a návštěvníků. V nezbytných případech konají předseda a sekretář stavební hutě po dohodě s kapitulou samotné baziliky.

Čl. 245

Papežská komise pro posvátnou archeologii má za úkol studovat, uchovávat, chránit a zvelebovat křesťanské katakomby v Itálii, kde svědectví víry a umění prvních křesťanských komunit i nadále předává poutníkům a návštěvníkům své hluboké poselství.

Čl. 246

Pro výzkum a šíření pravdy v různých oblastech božských a lidských věd vzniklo v rámci katolické církve několik akademií, mezi nimi Papežská akademie věd, Papežská akademie sociálních věd a Papežská akademie pro život.

Čl. 247

S cílem podporovat a rozvíjet kulturu kvality v akademických institucích přímo podřízených Svatému stolci a zajistit, aby splňovaly mezinárodně platná kritéria kvality, byla zřízena Agentura Svatého stolce pro hodnocení a podporu kvality na církevních univerzitách a fakultách.

Čl. 248

Úřad pro finanční dohled a informace je institucí, která způsobem vymezeným zákonem a vlastními stanovami vykonává tyto úkoly: dohled za účelem předcházení a potírání praní špinavých peněz a financování terorismu ve vztahu k organizacím a subjektům podléhajícím jejímu dohledu; obezřetný dohled nad subjekty, které profesionálně vykonávají činnosti finanční povahy; rozvážná regulace subjektů, které profesionálně vykonávají činnosti finanční povahy, a v zákonně stanovených případech za účelem předcházení a potírání praní špinavých peněz a financování terorismu. Z tohoto titulu plní také funkci finančního informování.

Čl. 249

Pokud jde o ustavení a správu, všechny výše uvedené instituce spojené se Svatým stolcem se řídí vlastními zákony.

XI.

PŘECHODNÉ USTANOVENÍ

Čl. 250

§ 1. To, co je obecně stanoveno normami této apoštolské konstituce, se vztahuje na Státní sekretariát, dikasteria, orgány, úřady a instituce, které jsou součástí Římské kurie, jakož i na ty, které jsou spojeny se Svatým stolcem. Ty, které mají také své vlastní stanovy a zákony, je mají dodržovat pouze do té míry, do jaké nejsou v rozporu s touto apoštolskou konstitucí, a mají co nejdříve předložit papeži ke schválení jejich úpravu.

§ 2. Prováděcí normy, které jsou v současnosti platné pro subjekty uvedené v § 1, jakož i „Všeobecné předpisy Římské kurie“, *Ordo servandus* a vnitřní *modus procedendi* kuriálních institucí a úřadů se mají až do schválení nového *Ordo servandus* a stanov dodržovat ve všem, co není v rozporu s normami této apoštolské konstituce.

§ 3. Nabytím účinnosti této apoštolské konstituce se plně ruší a nahrazuje konstituce *Pastor Bonus* a spolu s ní se ruší i orgány Římské kurie, které jsou v ní zmíněny a které již v této konstituci nejsou uvedeny nebo reorganizovány.

Tímto nařizuji, aby tato apoštolská konstituce byla nyní i v budoucnu stabilní, platná a účinná a aby nabyla plné účinnosti od 5. června 2022, slavnosti Letnic, a aby bylo zajištěno její plné dodržování ve všech ohledech těmi, kterým je určena, v současnosti i v budoucnu, bez ohledu na jakékoli okolnosti, které by tomu odporovaly, i kdyby byly hodny zvláštního ohledu.

Dáno v Římě u svatého Petra o slavnosti svatého Josefa, Snoubence blahoslavené Panny Marie, 19. března 2022, v desátém roce mého pontifikátu.

FRANTIŠEK

[1] Sv. Jan Pavel II., Encyklika *Redemptoris Missio*, č. 2, © Zvon, České katolické nakladatelství, Praha 1994.

[2] Papež František, Apoštolská exhortace o hlásání evangelia v současném světě *Evangelii gaudium*, č. 24, Paulínky 2014.

[3] Tamtéž, č. 30.

[4] Papež František, Encyklika *Lumen fidei*, Karmelitánské nakladatelství 2013, č. 4.

[5] Srov. Dekret *Christus Dominus*, č. 9, Dokumenty II. vatikánského koncilu, ZVON, Praha 1995.

[6] Jan Pavel II., Apoštolská exhortace *Christifideles laici*, č. 32, Zvon, České katolické nakladatelství, Praha 1966.

[7] František, Proslov u příležitosti 50. výročí ustanovení Synody biskupů, 17. října 2015.

[8] Tamtéž.

[9] Věroučná konstituce *Lumen gentium*, č. 19, Dokumenty II. vatikánského koncilu, ZVON, Praha 1995.

[10] Srov. *tamtéž*, č. 20.

[11] Srov. *tamtéž*, č. 8.

[12] Srov. *tamtéž*, č. 22; srov. Jan Pavel II., Apoštolská exhortace *Pastores gregis*, č. 8. 55. 56.

[13] Srov. *tamtéž*, č. 23.

- [14] Srov. věroučná konstituce *Lumen gentium* č. 18 a I. vatikánský koncil, věroučná konstituce *Pastor aeternus*, Preambule.
- [15] Srov. *tamtéž*, č. 23.
- [16] Srov. Jan Pavel II., Apoštolská exhortace *Pastores gregis*, č. 63.
- [17] Srov. *tamtéž*, č. 63.
- [18] Srov. Jan Pavel II., Apoštolský list motu proprio *Apostolos suos*, č. 12.
- [19] II. vatikánský koncil, věroučná konstituce *Lumen gentium*, č. 30.
- [20] František, Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 120, Paulínky, 2014.
- [21] Srov. II. vatikánský koncil, věroučná konstituce *Lumen gentium*, č. 30.
- [22] Srov. Pavel VI., Proslov při posledním veřejném zasedání II. vatikánského koncilu, 7. prosince 1965.
- [23] František, Pozdrav ke konzistoři kardinálů 12. února 2015.
- [24] II. vatikánský koncil, Dekret *Christus Dominus*, č. 9.
- [25] II. vatikánský koncil, věroučná konstituce *Lumen gentium*, č. 18.
- [26] *Tamtéž*, č. 23.
- [27] František, apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 16.
- [28] Srov. II. vatikánský koncil, věroučná konstituce *Dei verbum*, č. 7.
- [29] Srov. František, apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 31-32.
- [30] Srov. II. vatikánský koncil, věroučná konstituce *Lumen gentium*, č. 8.
- [31] Pavel VI., Epilog II. vatikánského koncilu, homilie na slavnost Neposkvrněného početí Panny Marie, 8. prosince 1965.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana